

Domoljub

v Ljubljani, 9. avgusta 1939

Celo 52 • Štev. 32

Odmevi velikih kongresnih dni

Bog je izbral Davida, da se bori Goljatom

Italijanski katoliški časopis »L'Avvenire d'Italia« v svojih poročilih o kongresu Kristusa Kralja v slovenski prestolnici med drugim pravi, kako globok vtis je napravila nanj Ljubljana, ki bi mogla mirno biti v Švici — tako je ljubka in lepa. Prebivalstvo se je v nedeljo kar podvojilo. Zelo so bile lepe narodne noše in značilno je bilo, da je ogromna večina bila kmečka. Hvali vzorni red in pravi, kako so bili Italijani povsod prijazno in priščno sprejeti in pozdravljeni. O oltarju oziroma baldahinu, dvigajočem se na šest visokih tenkih stebrih, pravi, da je bil pravi vzorec sloga 1900 in da se je vsem tako po obliki, kakor okrasu nadvse dopadel. Divil se je tudi dovršenemu izvajanju maše De Angelis velikega Kimovčevega zbora. Očarljiva je bila pestrost narodnih noš in uniform, tako fantovskih, kakor dekliških ter drugih. Zelo okusni so bili prapori, občudovanja vredna zavednost naroda in njegovo navdušenje.

Nato sledi drug članek, v katerem se podčrtava zanimivo dejstvo: V prestolnici največjega slovanskega naroda v Moskvi se te dni prične narodni kongres brezbožnikov — v prestolnici najmanjšega slovanskega naroda pa, to je v slovenski Ljubljani, je zboroval veličastni kongres Kristusa Kralja. Bog je zopet izbral malega Davida, da se bori z Goljatom. Temu pa se ne smemo čuditi. Slovenski narod je bil — pravi članek — vedno eden najbolj krščanskih narodov in njegova vdanost stolici sv. Petra je znana vsemu svetu.

Kar se tiče poročil oziroma zborovanj, ki so se tikala najvažnejših vprašanj katoli-

ške vere in akcije, podčrtuje članek, da se ni opazila niti najmanjša sled kakšnih napestosti sporov ali nesoglasij, ki sicer evropske narode ločujejo na političnem polju. Vsi — dobesedno pravi »L'Avvenire d'Italia« — ki so bili že na prejšnjih kongresih Kristusa Kralja, so izjavili, da še noben kongres ni bil tako dobro pripravljen in organiziran ter da še nobeden ni potekal v taki živi gorečnosti za katoliško stvar.

Kar pa se tiče zunanje strani, je treba priznati prisrčnost, prijaznost in živo preširjenost slovenskega naroda z najvišjimi vprašanji življenja. Značaj slovenskega naroda je res nekaj edinstvenega, če pomislimo, kako so bili sprejeti vsi cerkveni veleostojanstveniki in predstavniki tujih narodov. Sprejem kardinala Hlonda pa je bil nekaj nepopisno veličastnega. Članek se potem posebno mudi pri organizaciji slovenskih fantov in deklet, ki so napolnili vse ulice. To je bil nikdar viđen nastop, ki je izzval občudovanje vseh inozemcev. Nebeški je bil prizor, ko se je toliko tisoč in tisoč mladine obhajalo. Od izvajanja misterija »Božjega kraljestva« pravi »L'Avvenire d'Italia«, da je bilo čudovito dovršeno.

Kongresi Kristusa Kralja zvezani s slovenskim imenom

Ogromna pridobitev kongresa je to, da je s tem našim kongresom led prebit in pot kongresom Kristusa Kralja v svet utrta in odprta. Sele z našim kongresom so stopili kongresi Kristusa Kralja v širni svet in se mu prav predstavili. Vsaka nova stvar vzbuja nezaupanje: ali bo iz tega kaj ali ne? Z našim kongresom je to nezaupanje premagano. Ne samo pri nas, ampak med katoličani vob-

če. Dočim je bilo treba do zdaj veliko iskati mesto kongresa in prositi, da bi ga hoteli kje pod streho vzeti, je prejel zdaj odbor od dveh strani ponudbo, oziroma vabilo, da naj bi prihodnji kongres bil tam. Prišlo je vabilo iz Španije in iz Milana, tako da bo odbor moral razmišljati, za katero deželo ali mesto naj bi se odločil.

Ljubljani in Sloveniji gre čast, da je kongrese K. K., ki bodo nastopili zdaj svojo zmago slavno pot po svetu, kakor so jo evharistični, da je te kongrese v svet vpeljala. V zgodovini kongresov bo ljubljanski kongres zavzel posebno odlično mesto in časten spomin.

Res veliko se bile žrtve, ki jih je prinesel mali slovenski narod za kongres. A te žrtve se bodo izplačale. Neki odličen gospod je oni dan rekel: »Ljubljana je s tem kongresom veliko pridobila.« Pa tudi vsa Jugoslavija. A poleg ugleda pred svetom je še nekaj drugega, kar prihaja pri tem v poštev: blagoslov božji, ki ga bo Bog gotovo naklonil deželi in narodu, ki mu je pripravil tako slavo. Tudi pri vseh nadaljnjih kongresih bo imel slovenski narod svoj delež s tem, da jim je postavil krepak temelj. Kongresi Kr. Kr. bodo vedno zvezani s slovenskim imenom.

Komu je bil kongres na poti

V »Slovenec« smo čitali te dni, da je bil veličasten 6. medn. evharistični kongres zelo na poti našemu protikatoliškemu časopisu in pa znani »viteški ustanovi«, ki v nasprotju s svojimi pravili, veljavnimi za vso državo, v Sloveniji nastopa čisto po svoje in je postala orodje v političnem ter svetovno-nazornem boju proti večini slovenskega naroda. Slovensko sokolstvo, ki se je zadnja leta

Ljudske množice se zbirajo k maši na Stadionu

Gasilski kongres v Ljubljani

Kjerkoli delujejo naše vrle gasilske čete, tam prav gotovo nikomur ni neznan, da se bo letos v Ljubljani vršil gasilski kongres v dneh od 13. do 15. avgusta. Vemo tudi, kako se zlasti naša mladina z veseljem udeležuje gasilskih prireditev. Tem rajši pa se bomo udeležili gasilskega kongresa v Ljubljani, kamor pridejo gasilci iz vse države, veliko narodnih noš iz vseh krajev naše prostrane domovine in mnogo ljudstva. Tudi odličniki domači in iz inozemstva bodo tiste dni v Ljubljani. Že zdaj ves jugoslovanski tisk obširno in s simpatijami piše o velikih pripravah za ta kongres. Sprito toliko zanimanja javnosti, naj si vsak pravočasno preskrbi kongresno knjižico, ki stane skupaj z znakom samo 7 din. S to knjižico so združene razne ugodnosti, zlasti *rozne olajšave* po železnici. Ker imajo pravico do četrtinske vožnje samo člani gasilskih čet, je deležen lahko vsak udeleženec te ugodnosti, če pristopi kot član v svojo domačo gasilsko četo. Na člansko legitimacijo ni treba lepiti fotografijo člana. V kongresni knjižici so podrobna navodila za vse udeležence. Zato si jo čimprej nabavite, če si jo še niste, dokler ni razprodana in jo dobro preberite! Kongresno knjižico dobite pri gasilski četi svojega kraja.

Kdor se je pravočasno prijavil, ima pravico do brezplačnega skupnega ležišča na sla-

mi, za boljša prenočišča pa je treba poslati s prijavo tudi ustrezajoče vsote. Isto velja tudi glede prehrane.

Najzanimivejša točka pestrega tridnevnega sporeda gasilskega kongresa bodo vse-kako *gasilske tekme*, ki se bodo vršile v nedeljo ves dan. Bo to novost za Jugoslavijo. Tekmovalo se bo v dveh skupinah, t. j. posebej posamezniki, posebej roji. Gasilski roji so najmanjša edinica, ki šteje 10 mož. Teh rojev bo tekmovalo preko trideset. Nastopili bodo pri poplahu (alarmu), v delu na požarišču in pri pospravljanju orodja. Tekmovalci bodo morali pokazati vse tiste lastnosti, ki so potrebne dobremu gasilcu, tako v brzini izvedb, kakor tudi v spretnosti in telesne sposobnosti tudi ob zaprekah, ki se pojavijo na požariščih.

Enako zanimiv bo tudi svojevrsten *ognjemet*, ki bo 14. avgusta v ponedeljek ob 21 zvečer na Stadionu. Kaj takega vsaj v Ljubljani še nismo videli. Od vsega pestrega sporeda tega ognjemeta naj povemo le toliko, da bo n. pr. žareč gasilski grb v velikosti 30 m², slika sv. Florijana bo visoka 9 m, enako tudi slika Nj. kr. Vis. kraljeviča Tomislava, vodopad bo pa kar 20 m širok in 10 m visok. Na

Zanimiva narodna prireditev

Slovenske narodne običaje in plesje so kazali te dni v Mariboru. Tja je prišlo tudi 120 Belokranjcev. V soboto 5. in nedeljo 6. avgusta so bili razni nastopi na mariborskem stadionu. Temu prikazovanju slovenskih narodnih običajev in plesov je prisostvovalo do 15.000 ljudi. V ozkem okviru takega poročila je nemogoče podrobneje opisati vse te nastope. V prvem delu so nastopale štajersko-prekmurske skupine. Skupini iz Lancove vasi in od Sv. Marka pri Ptujju sta prikazali veselo-prešerne pustne narodne običaje z razigranimi Kurenti, Rúsami, Orači, Zlodeji, Raboli, plesarji, medvedom, kokotiči-piceki itd., ki so zavili vse navzgor v prešerno pustno razpoloženje. Stare pustne maske, nenavadni običaji, vse to je pričaralo pred gledalce čudovito sliko slovenske vasi v pustu. Skupino iz Lancove vasi je vodil Miro Vaupo-

pri vsaki priliki z demonstracijami in drugače udeleževalo proti sedanjemu političnemu redu, da si državna in od države odvisna organizacija, tudi to pot ni moglo zatajiti svojega sovraštva do vere in do dobrega slovenskega ljudstva. V noči od sobote na nedeljo, ko so deset in desettisoči dobrih slovenskih ljudi po ljubljanskih cerkvah molili za lepšo bodočnost naše domovine in za mir sveta, so slovenski člani sokolske organizacije, bodisi z znaki ali brez njih, te izdelane kmečke ljudi, ki so prišli v Ljubljano molit, napadali z besedo, s psovanjem in s pestjo. Marsikje po mestu je prišlo do obračunavanja, rjovenje teh vilezov se je po oglih in po cestah glasilo do jutra. S tem sramotnim izrivanjem in napadi, za katere imamo stvarne podatke v rokah, so se falsetno proslavili ob kongresni člani organizacije, ki ima v svojih pravih zapisano spoštovanje do slehernega verskega prepričanja. V Sloveniji je sokolstvo kljub tem pravilom vedno hodilo svojo pot in jo hodi še. Zanj velja pravilo, da spoštuje

vsako versko prepričanje, razen katoliškega, katero izpoveduje ves slovenski narod.

Sokolski nastopi v noči od sobote na nedeljo so nov dokaz za to, da je sokolska organizacija v Sloveniji po svojih namenih in po svojih načinih drugačna kakor v ostali državi. S takim nastopanjem proti ljudskim svetinjam se postavlja proti ljudstvu, ki ga tvori najzvestejši državljani Jugoslavije.

Dokazano je, da so slovenski Sokoli s političnimi demonstracijami zadnja leta skrunili narodne in državne praznike ter verske prireditev. S tem si je slov. sokolstvo dalo jasno izpričevalo, kako je z njegovo državnostvornostjo, z njegovo versko strpnostjo in z njegovo nacionalnostjo, kakaj vera je ravno tako narodna svetinja, kakor kaj drugega. In še enkrat se je izkazalo, da slovensko sokolstvo ni vredno državnega značaja in ogromne podpore, ki jo dobiva iz sredstev, katere s težavo izbira za državo tudi verno slovensko ljudstvo.

Javna zahvala

Upravi »DOMOLJUBA«

Dne 3. julija t. l. mi je požar uničil hito in gospodarsko poslopje. Kot naročnik Vašega lista mi je uprava takoj izplačala 1000 din podpore, za katero se ji najiskrenejše zahvaljujem. Vsakomur priporočam, da postane naročnik Domoljuba, ker si s tem zagotovi v slučaju požara to prekoristno zavarovanje.

Z odličnim spoštovanjem

Janez Rihtarčič

Habovše 11, pošta Gorenja vas

tisoče pa bo raket, bomb, siren itd. Za ognjemet so posebne vstopnice, ki naj se pravočasno nabavijo, ker je zanimanje za to točko zelo veliko.

Hkrati prav toplo priporočamo, da pridne kupujete in prodajate srečke gasilske loterije! Kakor kaže bodo tudi te srečke kmalu popolnoma razprodane, dobinki pa so dragoceni in vsakemu koristni. Zato kupujte srečke, ker s tem ustvarjate boljšost slovenskega gasilstva!

tič, skupino od Sv. Marka ter od Sv. Jurja ob Ščaviici pri Franc Žižek. Skupina od Sv. Jurja je prikazala skupinske obredne prizore iz vinorodnih slovenjgorijskih krajev »Šterjake«, ki se izvaja le še v Biserjanah, vseh pa je bil znan tudi v drugih krajih. — Veliko presenečenje so pripravili Prekmurci. Skupina iz Beltincev pod vodstvom Matjaža Kovača je prikazala prave, drugod pa zdavnaj pozabljene obrtniške »meštarske« ples »tkalečkok« in »ošarkok« ter »gostuvinjske« ples »šamarijamko«, »točak« in sedmokožno polko »Po zelenoj trati« in nazadnje obredno kolo »Marko skače«. Spremljavo je imela pristna prekmurska godba iz Beltincev. To, kar so pokazali Prekmurci s svojimi plesi, je bilo tako lepo in za nas nenavadno, da je ta skupina žela navdušeno priznanje in občudovanje. — Nekaj čisto nasprotnega, kakor so bili ti štajerski obredi in igre, pa so nam pokazali Belokranjci. Vse njihove nastope je prevečala mehka lirika njihove pesmi in njihovega kola, v vsem se je poznalo, da so ti običaji in ti plesi še živa vsakdanost belokrajskega življenja. Skupine iz Crnomlja pod vodstvom Antona Graheka, iz Adlešičev pod vodstvom Jože Jankoviča, iz Vinice pod Oskarjem Maličem ter iz Melike pod vodstvom župana Malešiča Ivana so prikazale »Zelenega Jurja«, najrazličnejša kola, Kresnice, Most, Rešetca, Robčce, Turn in Kurji boj. Posebno se je dojmilo vseh gledalcev, da so nastopajoči med koli in igrami sami tako lepo ubrano prepevali in s tem pokazali, kako bogat zaklad narodnih napevov je še ohranjen v narodnih navadah naših Belokranjcev.

Prireditve slovenskih narodnih običajev v Mariboru je bila resnično narodna prireditev, na kateri se je pokazala naša slovenska zavednost, pa tudi višina naše slovenske omike, ki gradi na temeljih naše prastare narodne samobitnosti.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Naš kralj Peter II. je zdaj že dalj časa med nami. V kraju, ki ne slovi zaman kot biser slovenske zemlje, na Bledu, ki se je bil tako priljubil že njegovemu vzvišenemu očetu, se mudi. Svoj počitek uporablja za izlete. Tako se je tudi te dni s petimi šolskimi tovariši, ki jih ima v gosteh, odpeljal v Kamniško Bistrico. Avto je upravljal sam. Po krajšem postanku v Kamniški Bistrici se je visoki gost odpeljal še v Ljubljano, ki si jo je ogledal tudi z Gradu. Ljudje so mladega jugoslovanskega kralja povsod prijazno pozdravljali.

o 50 letnice svojega mašništva je slavil preteklo nedeljo v Ljubljani vpokojeni župnik, konz. svetnik g. Gjurjo Sokolič. Na mnogo let!

o Za načelnika za trgovino in industrijo pri banski upravi je imenovan inspektor Dragotin Trstenjak; za načelnika tehničnega oddelka pa dosedanjí banovinski inspektor inž. Franc Rueh.

o Krogo je obiskal 3. avgusta predsednik senata dr. Korošec. Ljudje so povsod voditelja slovenskega naroda navdušeno pozdravljali.

DOMAČE NOVICE

d Vojvoda in vojvodinja Kentska (sestra soproge kneza namestnika Pavla) sta prispele v Jugoslavijo na povabilo kneza namestnika Pavla. Dalj časa se bosta pomudila v Dubrovniku, kjer bosta bivala v vili ravnatelja Jugoslovanskega Lloydja Boža Banca. Vilo so v ta namen že preuredili. Visokima gostoma je stavl Banca na razpolago tudi svojo jahto »Tihac«, s katero se bosta vojvoda in vojvodinja vozila ob dalmatinski obali. Kakor znano, bo vojvodski par jeseni odpotoval v Avstralijo, kjer bo vojvoda Kentski prevzel položaj angleškega generalnega guvernerja.

d Kitajski škof msgr. Čeng, ki se je udeležil kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani, je obiskal na povabilo lavantinskega vladike dr. Ivana Tomažiča Stajersko. Oni dan se je pripeljal msgr. Čeng v spremstvu salezijanca dr. Srečka Zamjena v Maribor, kjer je kot gost mariborskega škofa dr. Tomažiča. Msgr. Čeng se je prišel osebno zahvaliti lavantinskemu vladiki za njegovo veliko pomoč, ko mu je poslal na Kitajsko 4 šolske sestre iz samostana v Slov. Bistrici kot pomoč pri misijonskem delu. Nato pa se je podal msgr. Čeng v spremstvu škofa dr. Tomažiča v Slo-

**Znamakanjem perila
si prihranite čas,
trud in denar!**

Če jutraj pogledate perilo, ki se je ponoči namakalo z Žensko hvalo, boste videli, da je pol nesnage ostalo v vodi za namakanje. Brez truda, mnogo hitreje in tudi ceneje boste potem perilo oprali tako, da bo popolnoma čisto.

Tujiški promet

Pravijo, da je letošnja poletna sezona letoviščarjev na Dolenjskem prav zadovoljiva. Kopališča Toplice, St. Marjeta in dr. imajo obilico zdravja željnih betežnikov, med katerimi tudi ne manjka onih za zabavo. V kočevskem okraju je menda najbolje obiskovan »Zavod v Ponikvah«, kamor so nagnili zlasti gosti od Jadrana. Takšen razmah tujskega prometa je splošno razveseljav, saj je ta točka v gospodarskem oziru važna za vsako državo. Ni pa vse zlato, kar se sveti. To pa velja tudi v tem slučaju. V materialnem oziru opazujemo, da došli gosti marsikje pričakujejo za hrano in stanovanje preizkušne cene, kakršne se v sedanjem času ne morejo uveljaviti, saj vsakdo gleda na to, da si z najpovoljnejšimi pogoji pridobi in vzdrži solidne letoviščarje. Hrana seveda ni ista pri nas, kakršna je na jugu ali pri morju, kjer so ribe prvovrstna jestvina, vendar pa taka, da se ji lahko vsak privadi. Kar zadeva stanovanja, pa Slovenija gotovo ne zaostaja za drugimi kraji.

Se važnejši je razloček načina življenja letoviščarjev v njihovi domovini, in v onih krajih, kamor prihajajo. Tu pa prihajajo na površje tudi versko in pravne prilike, na katere se tuji večkrat prav nič ne ozirajo, kar je v spotiko in pohujšanje slovenskemu ljudstvu.

d Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastojah krvotoka jeter in nezadostnem izločevanju iz zolca, nastalih vsled zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Franz-Josefovogrenko vodo. Bolniki radi jemljejo preizkušeno »Franz-Josefovogrenko vodo in jo dobro prenesejo tudi pri večkratni uporabi.

Dr. med. B. Dr. 20478/39.

Neredko prinašajo s seboj domače razvajanost, ki ni vedno v skladu s pojmovanjem krščanske kulture. Zaljivo se izražajo o slovenstvu, o njegovih poslancih, kar provzroča reakcije in nezadovoljnost domačinov, ker je najbolje, da pometa vsakdo pred svojim pragom. To se slabša iz leta v leto. Zato se ne čudimo, če so bili nekje nekaj dni po prihodu v penziju izobešeni oglasi: Strogo je prepovedano moškim osebam zahajati v ženski oddelek in nasprotno, pod pretnjo odpovedi bivanja. S tem sicer niso prizadeti nekrižci, katerih je večina, neprijetno je pa tudi za nje. Vendar so morali prisiliti zelo važni razlogi lastnika penziona, da pokori s pretnjo odpovedi bivanja v svoji hiši one, ki niso kvalificirani zahajati po svetu med kulturne ljudi. Saj se še celo dogaja, da si taki nezahvalni krogi kar v javnem gozdiču za sprejete zamenjujejo obleko — moški in ženske — ter se potem s spremstvom somišljenikov kažejo na javni cesti — kot pustne šeme z opazkami: gremo k poroki. V resnici bi bil dotični gospodar naredil najbolje, da je kar izločil »garjeve ovce« od zdrave črede, da se ta ne okuži. In to se prav lahko zgodi, če je v družbi nedorasla šolska mladina, pa tudi za doraslo mladino ni to brez nevarnosti, naj pripada ta bodi si kateremkoli stanu. Zgledi vlečejo vedno prej na levo kot na desno.

Previdni voditelj hrvaškega naroda je izdal pred kratkim oglas: Za obrano javne morale. To je bilo nujno in je splošne važnosti za vse narode. Žal, da se oglas premalo upošteva. V tem oziru je potrebno radikalno zdravljenje. Množica naroda je disciplinirana, resnična inteligenca tudi, le moralno pokvarjena polizobraženost hoče imeti za privilegij najnižje nagone.

vensko Bistrico, kjer je obiskal samostan šolskih sester. Slov. Bistrica je oba cerkvena dostojanstvenika lepo sprejela. Mesto je bilo v zastavah, ljudje pa so se zbrali pred cerkvijo in na ulicah. Pred samostanom je bil slovesen sprejem in pozdrav. Škof msgr. Čeng bo ostal nekaj dni na Stajerskem. Udeležil se je na povabilo škofa dr. Tomažiča ptujskih slovesnosti — proslave 700 letnice minoritskega samostana, obiskal bo najlepšo Marijino božjo pot na Stajerskem slovit Ptujsko goro, v Ptuj in Mariboru pa bo odprl misijonsko razstavo, ki je bila ob času kongresa odprta tudi v Ljubljani.

d Preselitev. Zavarovalnica »Jugoslavija« se je preselila iz sedanjih prostorov na Tyrševi cesti 15, v svojo palačo na Aleksandrovi cesti 11, nasproti opernega gledališča.

d Župnik p. Kazimir Zakrajšek je odpotoval oni terek z brzovlakom v Holandijo v Rotterdam, kjer se je 4. avgusta vkrcal na parobrod holandsko-ameriške linije. Njegov obisk v Zedinjenih državah ima predvsem namen, da se navežejo čim tesnejši stiki med domovino in našimi rojaki v tej mogočni državi. Poleg tega bo uredil mnogo važnih, perečih izseljenških zadev. Želimo mu srečno pot in mnogo uspehov v njegovem prizadevanju za rešitev naše krvi v tujini.

d Na kmetijsko gospodinjstvo šoli v St. Jerneju na Dolenjskem se prične 5 mesečni tečaj 15. oktobra. Dekleta, ki se ga žele udeležiti, naj se zglase pri vodstvu šole.

d Tudi podaniki tujih držav se lahko poslužijo pravice pri našem sodišču. Zanimivo razsodbo glede spora med dvema tujima državljanoma, ki biva v naši državi, je izdal Stal sedmorice v Zagrebu. Nek trgovec, italijanski državljan iz Splita, je tožil v imenu svoje hčerke drugega trgovca, prav tako italijanskega državljanja, za priznanje očetovstva in za plačilo stroškov. Prvostopno in drugostopno sodišče je tožbo odklonilo, češ da se spori med dvema tujima državljanoma ne morejo reševati pred našimi sodišči. Stal sedmorice pa je zavrgel to tolaženje in ugotovil, da v naših zakonih ni predpisa, ki bi onemogočal tujcem, da bi si v takih pri-

Govorimo o pravem času

Ubogi gluhi ne morejo biti zelo hvaležni Gospodu, da je nad njim storil čudež in mu vrnil dar govora. Kako sretni in Bogu hvaležni moramo biti tebi mi, ki smo v posesti zdravih čutov. Ali smo zares hvaležni? Ali rabimo svoja čutila samo Bogu v čast in bližnjemu v korist?

Kako rabimo svoj jezik, ki je po besedah apostola Jakoba, majhen ud, ki pa more narediti velike stvari?

Star pregovor pravi: Govoriti je srebro, molčati pa zlato! Res je, a res je tudi, da je molčanje ob gotovih prilikah še manj ko srebro, da je naravnost greh.

Ce na primer gledamo, kako so dandanes zašle že med široke narodove plasti nesramnost in zakonske zablode, a k temu nič ne rečemo, ali bi bilo tako molčanje umestno? Ali bi mogli trditi, da ljubimo svoj narod, če bi nič ne storili, da se narodovo zdravje zboljša? Ali ljubita svoje otroke oče in mati, ki brezbržno gledata, kako le ti drvi v dušno in telesno propast?

Se. pismo pravi: Je čas govorjenja in je čas molčanja! Da res, vse ob pravem času!

Za nas katolike je današnji čas, čas govorjenja. Odprimo vrata v shrambo kreposti in verskih resnic!

merih iskali pravice pred našimi sodišči. Zato je dobilo prvostopno sodišče stvar ponovno v presojo.

d Potujočo kmetijsko šolo imajo v moravski banovini. Zamisel ni bila napačna ob dejstvu, da bi banovina nikakor ne mogla v nekaj letih nastaviti in oskrbovati toliko prepotrebnih kmetijskih šol, kolikor bi jih bilo za razvito kmetijstvo potrebnih. Zaradi tega so uvedli potujočo kmetijsko šolo, v kateri se učenci ne uče samo umnega poljedelstva, temveč tudi vseh drugih domačih del, katere kmet opravlja v času zimskega počitka. — Razstava deluje z uspehom že več let.

d Rekruti, rezervisti in njih starši pozor! Z nestrokovnjaško izpeljano prošnjo je izgubljen čas in denar. Zato ne nasedajte vsakomur s tako važno zadevo. Obrnite se le do koncesionirane in strokovno preizkušene pisarne kapetana Franca Pera (Ljubljana, Maistrova ulica št. 14), ki vam pove, ali je prošnja sploh izvedljiva ali ne. Če je izvedljiva, vam za malenkosten znesek vložijo prošnjo in uredijo zadevo. Ne zamujajte časa in bitite z zadevo!

d Tudi cigansko vprašanje zahteva rešitev. Zadnje tedne so časopisi naštevali številne zločine, ki so jih zagrešili nad hrvaškim narodom cigani. Ljudje so se ponekod rad tam škodljivci kar sami znesli, ker se ne izpolni njihova zahteva, da država s stroginimi ukrepi naredi konec tej nadlogi. Nekdo je celo izračunal, da naredi cigani vsako leto po četrti milijardo din škode preprostem ljudstvu. Obenem se sprašuje, če smo res tako bogati, da si lahko privoščimo tako razkošje, ko redimo cigansko nadlogo za tak drag denar. Povrh tega pa so cigani nekaka izjema v vsakem pogledu. Ne priznavajo niti državnih niti cerkvenih zakonov, še manj pa se ozirajo na ljudsko moralo. Med seboj sklepajo zakone brez vednosti cerkvenih in svetnih oblasti, prav tako ne skrbijo za šolanje

svojih otrok. Listi zato zahtevajo, da oblast brezobzirno naredi red in prisili cigane, da se za stalno naselijo ali pa jim z drugimi sredstvi onemogoči zločinsko delo.

d Pri zaprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Franz-Josefa vode«.

d Še nekaj o letošnji žetvi. »Prizade« je od letošnje žetve nakupil do 2. avgusta 18 tisoč 753 vagonov pšenice. Lani je od žetve 1938 v istem času nakupil le 5560 vagonov in je torej letos kupil 13.193 vagonov več kakor leta 1938. Od kupljene pšenice jo je »Prizade« izvozil do sedaj 2750 vagonov. Vsa ta množina je bila poslana v Nemčijo. Trenutno se, kot poroča »Jugoslovanski kurir«, vodijo v Rimu razgovori glede prodaje gotovo množine naše pšenice v Italijo. Količina za izvoz žita v Italijo je bila pa prvo polletje letošnjega leta določena na 40 milij. lir. Ta količina pa je bila zelo malo izkoriščena, zaradi česar je verjetno, da bo na podlagi ostanka te količine dogovorjena v Rimu prodaja gotove množine naše pšenice Italiji, čije potreba po tuji pšenici bo letos znašala okrog 50 tisoč.

d Pot do blagostanja, sreče in neodvisnosti vam pokaže Hranilna posojilnica »Moj dom«, Ljubljana, Dvorakova 8. — Prospekti brezplačno.

d Na misijonsko pot je odpotoval med naše sezone delavce v Nemčijo mladi izseljenski duhovnik g. Ivan Škafar iz Murske Sobote. To je že njegova letošnja druga pot med naše ljudi, ki si služijo kruh izven meja ožje domovine. Šele pred kratkim se je namreč vrnil z enomesečnega potovanja po Slavoniji in Vojvodini, kjer je obiskal svoje rojake iz Slovenske Krajine, tudi iz Medjimurja, ki so zaposleni kot sezonski delavci v velikih posestvih. Sad te njegove poti je obširna razprava, ki do podrobnosti obravnava razmere med našimi sezonci v Jugoslaviji in ki bo izšla kot posebna priloga v avgustovi

Zahvala.

Josefina Weithauser, vdova po pregl. fin. kontr. se upravi »Domoljuba« najvljudneje zahvaljujem za požarno podporo v znesku

1000.— din (tisoč).

Ogenj mi je upepelil stanovanjsko hišo in vse kar je bilo v njej. Domoljubova podpora mi je bila prva pomoč v hudi stiski.

Ostala bom zvesta naročnica Domoljuba in ga vsakomur priporočam.

Sv. Jurij pod Kumom dne 1. avg. 1939.

Josefina Weithauser.

Številki Izseljenskega vestnika. Požrtvovalnemu duhovniku želimo, da bi svoje poslanstvo uspešno vršil!

d Uradni podatki o letošnji žetvi pšenice povedo, da je naša država letos pridelala 282 tisoč vagonov pšenice, medtem ko je je lani pridelala 302.000 vagonov. Žetev je bila mnogo slabša letos v žitornih pokrajinah, medtem ko je bila v tako imenovanih pasivnih pokrajinah prav za prav rekordna. Posebno velika razlika med lanko in letošnjo letino se vidi iz tega, da je bilo letos v vsej državi s pšenico posejanih okrog 74.000 ha zemlje več kakor preteklo leto. Povečanje posejane površine odpade v celoti na Vojvodino in severno Srbijo. Največ škode je povzročilo obilno deževje, ki je v nižinskih predelih slabo vplivalo, medtem ko je v hribovitih krajih koristilo. V tem je vzrok, da je imela Vojvodina letos razmeroma slabo letino.

VSAK SLOVENEK, VSAK KATOLIK IN NAROČNIK MOHORJEVIH KNJIG. NAROČITE JIH PRI ŽUPNIKU.

d Vzorna telovadna vrsta slovenskih fantov se je odpeljala te dni v belgijski Liege, kjer so bile mednarodne tekme telovadcev. Prišlo je 183 društev, največ iz Francije in

Sporazum delamo, da bi državo okrepili

Na sestanku banovinskega odbora JRZ za primorsko banovino v Splitu 2. avgusta je povedal minister dr. Miha Krek tudi tole:

Ko govorim danes o notranjepolitičnem položaju, moram poudariti, da je vprašanje sporazuma med Zagrebom in Belgradom, oziroma med Hrvati in Srbi, nujno. Postavlja se vprašanje, če je to nevarno za našo stranko. Dne 11. decembra t. l. smo imeli volitve v narodno skupščino. V tej bitki so vse politične tvorbe v svojih programih poudarjale politiko sporazuma. JRZ je poudarila potrebo po notranji ureditvi države. Opozicija je na svojem sporazumskem programu dobila precejšnje število glasov, tako da je vladna lista izšla iz volivnega boja nekoliko močnejša od združene opozicije. To pomeni, da je volivni izid od 11. decembra 1938 pokazal, da je misel sporazuma in ureditve naših notranjih vprašanj neizbežno nujna. Mi ne delamo sporazuma, da bi slabili državo, marveč, da bi jo okrepili. Naš cilj politike sporazuma je, da leta 1941 povedemo s svojim delom vse državljane v ljubezni in složne, za prestol in državo požrtvovalne, pred prestol našega mladega kralja. Kdor o tem drugače misli, se moti. Kdor misli, da je politika sporazuma neko obračunavanje, se bo prevaril ter bo

občutil moč, in če hoče tudi ostrino državne moči. Tudi g. dr. Maček kot moder politik takšno pojmovanje sporazuma obsoja. Mi kot odgovorni politiki upoštevamo razpoloženje ljudstva, a posebno še po težkem političnem razpoloženju. Povoljivo razpoloženje v državi je zavzelo takšne oblike, ki bi mogle škodovati državi, če bi se medtem ne našla sredstva, da se to prepreči. Pri zadnjih volitvah je opozicija nastopila z vprašanjem sporazuma. Toda danes je to vprašanje Cvetković-Maček, oziroma program JRZ. Mi smo o vprašanju sporazuma v vladni izjavi zavzeli čisto jasno stališče. Danes lahko rečemo, da smo na tej poti prišli dlje, kakor pa je prišel katerikoli dosedanj poskus za zблиžanje Zagreba z Belgradom. Sedanje stanje te politike bi se moglo takole označiti: **Vel dosedanj predlogi, o katerih se je razpravljalo, in protipredlogi od strani političnih činiteljev, kakor tudi od strani strokovnjakov, so se tako mirno končali, da se ne bi moglo reči: »ni izhoda, toliko je nasprotij, da ni mogoče doseči sporazuma.«** Niti trohice ni škodljivih sredstevnih sil.

Izvajanja ministra dr. Kreka so vsi navzočni sprejeli z navdušenim odobravanjem.

Nizozemske. Nastopilo je osem vrst različnih držav. Konec je bil ta: prvo mesto je zasedla francoska, drugo naša, tretje pa belgijska vrsta. Živijo naši fantje!

d Okrog 10.000 ljudi se je zbralo v nedeljo 6. avgusta na ljubljanskem letališču, kjer so bile tekme. Tja je prišel tudi predsednik vlade Dragiša Cvetkovič z več člani vlade.

d Izvoz svinj se bo začel v kratkem iz naše države na Slovaško. Dosežen je bil namreč poseben sporazum, po katerem bo Slovaška naročila in kupila pri nas večje množine svinj, vendar pa ne lažjih kot po 150 kilogramov. V kratkem se bo dosegel sporazum s Slovaško tudi glede izvoza drugih naših proizvodov.

d Glas iz tujine. Iz Loma Negri v Argentini smo prejeli pismo rojaka, ki je nedavno odpotoval tja. Piše nam, kako dolg čas mu je zlasti po »Domoljubu« in prosi, da mu ga uprava takoj začne pošiljati v daljno tujino, kar se bo seveda zgodilo. Prijatelja Golobiča prosimo, da deluje za naš list med izseljenci. Lepo pozdravljeni!

d Resnica ali »racac«? V »Slovenskem domu« čitamo: Povsod po svetu se dandanes ljudje pripravljajo za primer, če bi morebiti izbruhnila kakšna vojna. Bodoča vojna bo strahovita, ker bo prinesla razdejanie, kakor ga doslej prav gotovo še ni nobena. Posebno važno vlogo pa bodo v tej vojni igrali strupeni plini. Plinskimi napadom bo izostavljeno tudi civilno prebivalstvo v zaledju. Tudi pri nas v skrbnosti, da nas ne bi prehiteli nepredvideni dogodki, nočemo zaostati. Naš ministrski svet je te dni izdal odlok, po katerem si morajo vsi državni uradniki nabaviti plinske maske do 1. septembra 1939, in sicer jih dobe pri tvrdki »Batac«.

d Nov rudnik v Sloveniji. Pri Veliki Pirešici bodo v kratkem odprli nov rudnik pirita — železnega kršca. Družba, ki je lastnica novega rudnika, je prijavljena pod imenom »Pirit« d. d., in jo je ustanovil industrialec Westen iz Celja. Na kraju, kjer mislijo kopati kršec, je pri pripravljalnih delih že zaposlenih okrog 30 delavcev. Vsa sedanja dela so samo odkrivanje ležišč rude. Ko bodo odprli močnejše žile, bo obrat začel v večjem obsegu, nakar bodo postavili tudi rudniške naprave.

d Da ni bilo prahu. Za časa kongresnih dni, ki so bil zelo vroči ter je v nedeljo bila najvišja temperatura v Zvezdi 34 stopinj Celzija nad ničlo, je cestno nadzorstvo mestne občine ljubljanske poskrbelo, da so bile ceste redno škropljene, da se niso dvigali ob vetrovnem času oblaki prahu po ulicah. Ker je bila Tyrševa cesta glavna in dovodna pro-

Le ključavničar zna napraviti ključ

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentinsko milo Zlatorog da gosto belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda — in perilo je snežno belo, prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.

metna žila na Stadion, so morali poskrbeti, da bi bila cesta za dolgo časa obvarovana pred prahom. Redno in pogosto škropljenje bi močno oviralo ves promet po tej cesti. Avtomobili, ki so vozili do Stadiona, bi pa tudi dvigali veliki prah. Zato je cestno nadzorstvo uvedlo praktično razprašitev ceste. Od kraja, kjer ni Tyrševa cesta več tlakovana, pa tja do Stadiona in še nekaj naprej so mestni delavci najprej cesto močno očistili in nato poskrbeli. Za tem pa so po cesti posuli do 3 vagonov soli. Sol se je raztopila in napravila mehko, strnjeno skorjo. Bilo je videti, kakor da bi bila cesta asfaltirana. Vse dni ni bilo nikakega prahu.

VINA dolenska, štajerska in sploh vseh vrst, kupite pri CENTRALNI VINARNI v Ljubljani.

d Okrog 20 vagonov malin so izvozili kmetje iz okolice Čačka. Maline tam vedno bogato obrodijo. Sprva so kmetje ta pridelek nosili le na čačanski trg. Ko pa je bil trg nasičen in je bilo blaga vedno več na trgu, so se zganili nekateri podjetni trgovci in začeli iskati kupcev za maline tudi v drugih krajih. V vasi Trnavi so ustanovili celo malinsko zadrugo, ki posreduje prodajo malin. Sama zadruga je spravila v promet dvanajst vagonov malin, zasebniki pa osem. Da bi blago, ki se rado hitro pokvari, čim lažje odvažali, so zadrugniki sprožili misel, da bi se v vasi zgradila železniška postaja.

d Tolovaji v cerkvi. Cerkovnik v Sp. Berniku pri Cerkljah je 2. avgusta zjutraj zapazil na pokopališču ob cerkvi na enem grobu del ministrantovske obleke in mrljski prt, na drugem mestu ponosažen biret, na enem spomeniku pa je visel bel mašniški plašč. Ta-

koj je bilo jasno, da so bili ponoči v prijazni cerkvi sv. Simona in Juda na delu brezbožni in roparski tolovaji. Pogled v zakristijo in na oltar je bil zelo žalosten. Zdi se, da je ropar moral vedeti, kje bo najlažje in najprej prišel v cerkev. Lotil se je močnih zakristijskih vrat, katere je prevrtil s svedrom, odprl jih in začel svoje razbojniško delo. V zakristiji je odprl vse omare, razmetel nekaj obleke po tleh, nekaj obleke je pustil pri miru. Ni jasno, ali je hotel kaj ukrasti. Edini kelih, ki je bil v zakristiji, je vzel iz omare in ga pustil v zakristiji. Največ škode je na oltarju. Vrata tabernaklja so razbita na dve, 4 veliki svečniki prevrnjeni po oltarju, prevrnjeni in deloma razbiti je angel na evangeljski strani. Zlobnež je v odprti tabernakelj vrget eno angelovo perutnico; razlomil nekaj malih sveč in jih razmetal po tleh. V cerkvi ni bilo sv. Rešnjega Telesa. Vse ljudstvo obsoja in se zgraža nad brezbožnim dejanjem.

d Obrniško razstavo v St. Vidu je odprl v nedeljo 6. avgusta ban dr. Natlačen. Odprta bo do 20. avgusta. Je zelo lepa in ogled toplo priporočamo.

d 700 letnica prihoda redovnikov minoritov v Ptuj je bila 6. avgusta. Prejšnji dan je praznovala ta jubilej mladina, za katero je daroval sv. mašo šibeniški škof dr. Mileta. Popoldne je bila predstava igre »Kuga«. Zvečer je bila procesija s plamenicami. Nedeljsko svečanost, obstoječo iz lepega sprevoda, sv. maše s pridigo, zborovanja tretjerednikov, in velikega koncerta pevskega okrožja, je posetilo tudi mnogo uglednih oseb, med njimi ministra dr. Krek in Snaj ter cerkveni knezi dr. Tomažič, Mileta in Ceng. — Na zborovanju tretjerednikov je govoril tudi podpredsednik narodne skupščine Mihelčič in urednik Terseglav.

d Železniška uprava opozarja vse, da naroče drva in premog do 1. septembra, ko se začne izvoz deželnih pridelkov. Po 1. septembru se bodo vagoni za drva in premog dobili le težko.

d Naša železniška uprava se izkazala. Naši železničarji, zavedajoč se svoje velike naloge, so vse kongresne dni poštvovalno in tudi z največjim naporom delovali, da je bil železniški promet popolnoma v redu in je bila služba resnično brezhibna. Treba je pomisliti, da so z glavnega ljubljanskega kolodvora odpravili ob glavnih dneh kongresa 24 posebnih vlakov, vozečih udeležence v Ljubljano in po kongresu nazaj domov. Po podatkih železniške uprave je bilo prvotno

Kmečki tabor ob meji

V nedeljo, dne 3. septembra 1939 se bo vršil pri Sv. Lenartu v Slov. gor. »Slovenjgoriški kmečki tabor« s celodnevni sporod in sicer: Popoldne cerkvena sovesnost z blagoslovitvijo prapora MKZ Sv. Lenart v Slov. gor., nato zborovanje na prostem, kjer govori med drugimi tudi minister gosp. Snaj Franc. Po zborovanju se vrši na prostoru za društvenim domom igra »Slovenskega kmeta poveste«, pri kateri sodeluje 120 igralcev.

Taborni kraj Sv. Lenart v Slov. gor. je središče Slovenskih gor, ličen trg obdan od vseh strani z vinorodnimi griči in sadovnjaki. V najbližji okolici Sv. Lenarta se nahaja sta-

rodavni grad Hrastovec s pestro zgodovino in znameniti »Črni križ« znan iz istoimenske povesti.

Kmetje in prijatelji kmečkega stanu iz vse Slovenije, pridite ta dan v Sv. Lenart, da tu ob severni meji skupno povdarimo svoje težnje, z druge strani pa izrazimo kot kmečki stan neomajno vdanost kralju in državi. Kmečka mladina pridi se navdušit za katolicizem, slovensko narodnost in stanovsko zavestnost pod prapor mladinske kmečke organizacije. — Natančen spored bomo priobčili prihodnjič. — Okrajna kmečka zveza Sveti Lenart v Slov. gor.

Proč z mostnino pri otoškem mostu

V »Slovenec« čitamo sledeč vsega uvaževanja vreden članek:

Brezje so že dolgo naš najvažnejši božjepotni kraj. Svetišča in njegovih obiskovalcev nas ni treba biti sram. Vneto in sposobno vodstvo ga vzdržuje na taki višini, da je vernemu v vzpodbudo in da nevernemu budi spoštovanje. Izven svetišča pa ni vse tako. Malo postaj ima tak promet kakor Otoče. Toda malo je priprostejših. Slišim, da nameravajo sedanji odgovorni činitelji zgraditi novo. Že davno bi morala stati in biti opremljena, kakor se spodobi za tako velik božjepotni promet. Pot z Otoč ne dovoljuje avtobusov, da bi se ljudje hitro in ceno prevažali, koleselj pa stane več kakor mnoge celo romanje. O tistem mostičku sem pa slišal toliko kritike, da se čudim, da še ni prodrla do ušes onih, ki jim je namenjena. Sicer pa sredi ponosne in bogate Gorenjske, na kraju, kjer hodi letno daleč čez sto tisoč po večini kmečkih in delavskih ljudi, pobirati mostnino na vedno istem starem mostiču, bolj brvi podobnem, ni stvar, na katero smemo biti ponosni. Če je banovina mogla odpraviti mostnino v Krškem in v Brezjah — in to sta mostova, da je imena vredno —, če se je lepa šmarnogorska brv v Mednem zgradila brez večne

nadlege potnikov, se mora tudi vprašanje otoškega mostu rešiti, pa brez odlošanja! Tudi vprašanje beračev naj bi se rešilo. Romarjem naj se pri svetišču da prilika darovati za brezjanske in okoliške reveže, ki naj jim odbor brezjanskih mož in žen nabrano deli. Pot pa očistite. Zase lahko rečem, da sem srečal tipa, ki sta od daleč prišla na »sezonsko delo« na Brezje.

Veliko skrbi in stroškov si delamo z letovišči, tukaj pa skoparimo z najskromnejšim udobjem ter dopuščamo razmere, ki Slovenije niso vredne. Brezjanska božja pot spada med naša javna narodna vprašanja, za katera se mora oblast sama od sebe zanimati. Če kdo meni, da pomirjena vest, razrešen dvom, volja do npravnega dviga, povračila škode, poprava krivice, sprave sovražnikov, vestnost v službi, resnost v spolnih zadevah, spoštovanje staršev in oblasti in vsi drugi sadovi notranjih razgovorov z Bogom in spovednikom na Brezjah niso nič, naj ve, da je pot na Brezje deset tisočem, ki ob črnem kruhu in vodi delajo od zore do mraka, edini letni odmor. Ali jim ga ne bomo privoščili, ko mečemo težke vsote iz njihovega žepa za udobnost malega števila zbranih ljudi, ki vse to zametujejo kot brez vrednosti.

prijavljenih za kongres 21.900 oseb za znižano voznino. Vozilo pa se je v vlakih po glavnih progah na Gorenjsko, Dolenjsko, Notranjsko in proti Zidanemu mostu in na Štajersko nad 42.000 oseb, samih udeležencev kongresa. Z glavnega kolodvora je bilo samo ono nedeljo popoldne po končanih slavnostih odpeljanih na razne strani 33.700 oseb. Računati je treba zraven še postranske proge, tako kamniško in vrhniško in druge, ki so prav tako prevažale velike množice. Lahko trdimo, da so naše železnice prevozile za kongres najmanj 50.000 oseb. Na železnicah ni bilo nobenih nezgod in nobenih žeparskih tatvin. Železniška uprava je morala poskrbeti vagoni in jih z vso strokovnajaško pretkanostjo res poskrbeli. Čast, komur čast!

d Za Slovenijo. Gradbeni minister dr. Miha Krek je odobril naslednje licitacije: licitacijo za postavitev naprav za centralno kurjavo v palači strojnega inštituta ljubljanskega vseučilišča. Delo je prevzelo podjetje Jugoradiator v Ljubljani. Licitacijo za postavitev naprav električne instalacije v palači strojnega laboratorija ljubljanskega vseučilišča.

Raznarodovanje je kaznivo

Škoda, da ne v vseh državah. Slovaška država ima novo ustavo. Poseben njen odstavek govori o manjšinah, in sicer pravi: Neelovaške narodne skupine se lahko svobodno priznavajo k svoji narodnosti. O narodni pripadnosti državljanov se vodi poseben kataster. Kataster se spreminja samo v okvirju zakona. Vsako raznarodovanje je kaznivo. Podrobnosti določuje postava. Tuje rodne skupine, ki se nahajajo na ozemlju slovaške države, imajo pravico, da se kulturno in politično organizirajo ob lastnem vodstvu. Skupine in njihovi člani smejo vzdrževati in gojiti z maternim narodom kulturne stike. Skupine imajo pravico, da se v javnem življenju in v šolah poslužujejo svojega jezika.

lišča Delo je prevzel podjetnik Polde Milač iz Ljubljane. Licitacijo za zgraditev carinarice v Mariboru. Dela so prevzeli: mizarstva Franc Izgoršek iz Šmatrne pri Litiji, ključavničarska Ivan Rebek iz Celja, električne naprave mestna električna podjetja v Mariboru. Licitacijo za napravo električne instalacije v palači vseučiliške knjižnice v Ljubljani. Delo je prevzel Polde Milač iz Ljubljane.

IZ DOMAČE POLITIKE

p 270.000 Turkov se izseli iz Jugoslavije? V Carigrad je prispel novoimenovani turški poslanik v Moskvi Ali Hajdar Aktaj. Za časa svojega bivanja v Carigradu je sprejel turške časnikarje ter jim dal izjavo, v kateri je poudaril, da je 11 let zastopal svojo državo v Jugoslaviji. Glede Balkanske zveze je Ali Hajdar Aktaj izjavil, da želi obvestiti turško javnost, da ta zveza ni pretrpela nobene spremembe. Ohranila je svojo staro moč in iskrenost. Končno je novi turški poslanik v Moskvi spregovoril tudi nekaj besed o sporazumu, ki je bil sklenjen med Jugoslavijo in Turčijo glede izselitve Turkov iz Jugoslavije in njihove naselitve v Turčiji. O tem je med drugim dejal: Sporazum obeh vlad o izselitvi 270.000 Turkov iz Jugoslavije je sklenjen. V najkrajšem času bo tudi podpisan. Turki se bodo začeli izseljevati iz Jugoslavije v Turčijo takoj, čim bo prenehala sedanja kriza.

p Še štirje so stržali iz JRZ. V prostorih hotela Palas v Banjaluki je bila seja izvršilnega odbora JRZ. Na seji so enoglasno izključili iz stranke JRZ dr. Petra Kosiča, odvetnika v Banjaluki, Dušana Subotiča iz Bos. Gradiške, Sima Marjanca iz Jajca, Milana Arežina iz Bos. Grahova. To so poslanci iz vrbaske banovine, ki so podpisali znano spomenico dr. Stojadinoviča.

p Če Bog udari koga s slepoto. Čudnemu mišljenju daje med drugim izraza tudi neki

Gakovič iz Banjaluke, ki je napisal brošuro: »Bosna vilajet«, v kateri med drugim pravi: »Res je, da se Hrvati ne nameravajo ločiti od Jugoslavije, toda oni bočejo v njej tak položaj, kakor so ga imeli v Avstro-ogrski Madžari, samo besede so različne. Hrvatski nacionalizem je madžarskemu podoben kakor jajce jajcu in zato se Srbi ne bodo z njim nikoli sprijaznili. Kar se tiče srbske nadvlade, pa res obstoji ne samo v naši državi, ampak na Balkanu sploh, ker je črta Morava—Vardar v srbskih rokah in ker so srbske dežele po prirodi najbolj bogate na Balkanu. Srbija lahko živi sama od sebe in Srbi imajo tudi številčno nadmoč, ker se vsako leto namnožijo za 50.000 duš, to je za 1.000.000 v 20 letih. Nadvlada je tudi vojaška moč in ugled, ki ga Srbi uživajo v svetu. Iz tega izvaja pisec, da je srbska nadvlada upravičena. Od vsega, kar Gakovič tukaj navaja, je za nas vredno upoštevati le številčno naraščanje srbskega naroda, kar bi si morali tako Srbi kakor Hrvati vzeti k srcu. O ostalem pa ne govorimo

p Okrog radikalnih veteranarjev. Časnik »Jugoslovanska pošta« je poročal, da je Miša Trifunović na zborovanju staroradikalov v Sarajevu obsodil Markovičovo delo, ki je šlo za tem, da se vsi radikali spet zbere okrog svoje matice. Sedaj se je pa oglašil drug član glavnega odbora staroradikalov dr. Jojkič, ki je zavrnil pisanje sarajevskega lista z ugotovitvijo, da Miša Trifunović ni v ničemer obsodil akcije dr. Laza Markoviča. Trifunović je le poročal o seji glavnega odbora staroradikalne stranke, na kateri so govorili o Markovičevem predlogu, da pri prvi prenosni vlade stopi nekaj staroradikalov v vlado. Glavni odbor je tudi za to, da bi se vsi radikali spet zbrali v svoji matici, vendar pa zahteva poprej, da se izpolnijo bitne točke radikalnega programa in da se reši hrvatsko vprašanje. Sklepu glavnega odbora se je pokoril tudi Laza Markovič in zato ni bilo nikjer povoda, da bi se prekinili stiki med dr. Markovičem in glavnim odborom. Glavna zahteva staroradikalov pa je, da se obenem s sklenitvijo hrvatskega sporazuma izpelje popolna demokratizacija države.

NESREČE

n Zgorelo je gospodarske poslopje graščine ge. Zuppanz v Marenbergu.

n Velik požar bi kmalu upelnil Čikeško vas v Prekmurju. O polnoči je prišel divjati ogenj v gospodarskem poslopiju posestnika Balaica, kjer je čakalo 250 križev žita na mlatitev. V veliki suši in vspricho takega netiva se je plamen dvignil visoko proti nebu, da so ga videli celo v Murski Soboti. Rdeči petelin se je kmalu preselil na stanovanjsko hišo in na vse zgradbe sosedov Harija in Kodila. Pet gasilskih brizgaln je bilo takoj na mestu, vendar pa ognja niso mogli zadušiti. Vspricho hudega vetra je bila nevarnost, da pogori cela vas, zato so gasilci predvsem pazili, da se ogenj ne razširi. To jim je tudi uspelo. Škoda je velika, ker prizadeti posestniki niso bili zavarovani.

n 208 let stara viničarija je zgorela na Rupeču pri Mariboru. Bila je last posestnika Ivana Voršiča.

n V Dravi je utonil v Dobrovcih pri Slivnici, ko se je kopal, 13 letni dijak mariborske gimnazije Gejper Branka, sin takojšnjega šolskega upravitelja.

RAZGLED PO SVETU

ČEŠKA

s Češka bo imela lastno armado? O pri-
liki proglasitve protektorata nad Češko in
Moravsko je Hitler odobril predlog, da se
ustanovi posebna armada čeških vladnih čet
za ohranitev reda in javne varnosti. Izve sa
da bo predsednik protektorata vrhovni po-
veljnik te armade. Predsednik vlade bo vodil
upravne posle. Poveljnik bo generalni nad-
zornik s sedežem v Pragi. V Pragi, Brnu in
Kraljevem Gradcu bodo imeli sedeže inspek-
torji, ki bodo poveljevali bataljonom, ki bo-
imeli svoje garnizije v raznih mestih prote-
ktorata. Člani čet, ki morajo biti češke narod-
nosti, bodo rekrutirani iz bivših članov češke
vojske, njihove vrste pa bodo spopolnjene s
prostovoljci, ki se bodo zavezali služiti 25 let.
Armada bo štela 280 častnikov in 7.000 mož.

ŠPANIJA

s Mati božja — varuhinja ječ. Kakor pi-
šejo iz Madrida, je vladna generala Franca iz-
dala odredbo, po kateri je Mati božja z na-
slovom »Naša ljuba Gospa, rešiteljica ujetni-
kov«, izbrana za varuhinjo španskih ječ in
državnih kazenskih vzgojevališč. God Marije,
rešiteljice ujetnikov, je na dan 25. septembra.
Tega dne bomo imeli tudi jetniki praznik.
Deležni bodo raznih olajšav in bodo imeli
boljšo hrano. Ta Marijin praznik (ki se pa
ne obhaja slovesno) je Cerkev uvedla v spo-
min ustanovitve »reda mercedarijev za odk-
kup krščanskih ujetnikov« iz oblasti Sarace-
novc. Ustanovila sta ga sv. Peter Nolasco in
Rajmund Pennafort. Papež Inocenc XII. ga
je L. 1696 proglasil za praznik Cerkve.

AMERIKA

s Znani ameriški radijski pridigar Coug-
hlin je izjavil v svojem zadnjem govoru, da
je njegovo življenje v nevarnosti, če se ne od-
pove svoji borbi proti tretji internacionali
(boljševikom). Poudaril je, da prejema grozil-
na pisma že 13 let. Te dni pa je prejel tri
grozilna pisma, ki napovedujejo, da bo umrl
8. septembra.

POLJSKA

s Gdansk se oborožuje. List »Gazeta Polj-
ska« objavlja zanimive podatke o tem, kako
je sedaj Gdansk pripravljen za morebitni spo-
pad med Poljsko in svobodnim mestom. List
objavlja svojo vest pod naslovom, da je sedaj
v Gdanku vsega oboroženega moštva približ-
no ena divizija. Seveda se ta divizija skriva
pod različnimi imeni in oddelki, ker svobodno
mesto ne sme imeti oborožene sile. V zad-
njih tednih se je število redarjev v svobod-
nem mestu zvišalo od tisoč na 4500 mož, tem
pa moramo dodati še nad 1000 članov SS odd.
To bi dalo v primeru spopada približno 6000
mož pehote. Posebni oddelki nar.-soc. stran-
ke bi sestavljali topništvo in konjenico. V
mestu je že sedaj več topniških baterij, prav
tako pa so organizirali že 36 protiobrambnih
odd. za spopade s tanki. Opremo, orožje in
strelivo ter vse potrebščine dovažajo v svo-

bodno mesto iz Vzhodne Prusije največ po-
noči. Policijsko moštvo in člani teh oddelkov
stanujejo večinoma v šolskih poslopih, v ele-
ktrični centrali, v dosedanjih barakah živil-
skega trga itd. Vsi poljski listi istočasno ugo-
tavlajo, da se je povečala napetost med Nem-
čijo in Poljsko in da so nemški listi te dni
poostriili svojo borbo proti Poljski.

ANGLIJA

Veliko pozornost je vzbudila izjava pr-
vega lorda admiraltete (mornariškega mini-
stra) lorda Stanhopea v gornji zbornici, ko
je odgovarjal na vprašanje nekaterih lordov
v zvezi s podmornicami. Lord Stanhope je
med drugim dejal: »Anglija se je zaman tru-
dila, da bi bile tudi druge države sprejele
njen predlog, da se podmornica kot vojno
orožje sploh prepove. Zato je morala Angli-
ja pač poskrbeti za to, da se pred podmor-
nicami brani. Ustanovila si je učinkovito
obrambo. Zgradila je samo v letu 1938 kar
118 raznih vojnih ladij, ki jih more upora-
biti v borbi proti podmornicam. Pomorsko
poveljstvo je tudi naziranj, da je Anglija
danes v stanju ubraniti se vsakega podmor-
skega napada in da lahko podmornice izsle-
duje in uniči prej, nego so postale nevarne.
Anglija ima namreč posebne vrste stroj, o
katerem ne morem več povedati. Prepričan
sem, da druge države takšnega nimajo, niti
strojev, ki bi bili našemu podobni.«

DROBNE NOVICE

Italijanska vojska ima velike orožne vaje
v Mussolinijevi navzočnosti ob reki Pad.

Veliko notranje posejilo. 6 milijard rub-
ljev, je razpela ruska sovjetska vlada (en
rubelj nad 1 dinar).

Se vedno je 9 in pol milijona brezposel-
nih v Ameriških združenih državah.

Dve milijardi dinarjev za oboroževanje
je Anglija posodila Poljski.

Španski generali se zavzemajo za voja-
ško diktaturo.

Zakaj pogajanja z Rusijo počasi teko

V svojem zadnjem govoru je angleški
zunanji minister lord Halifax tudi govoril o
pogajanjih med Anglijo in Sovjetsko Rusijo.
Francoska, angleška in ruska vlada žele
predvsem, da bi se popolnoma razčistil pojem
takozvanega »posrednega napada. Vse tri
vlade soglasno žele, da bi se ta pojem čim-
bolj razčistil in da bi se določili vsi slučaj
kakega napada. Skupni cilj teh vlad pa je,
da bi se zbiralo besedilo, ki bi odgovarjalo
svojemu namenu in ki ne bi škodovalo nev-
tralnosti in neodvisnosti drugih držav. Nobe-
na tajnost ni, da meni sovjetska vlada, da je
francosko-angleški predlog premalo jasein,
angleška in francoska vlada pa mislita, da je
sovjetski predlog preveč obsežen. Vendar pa
mislimo, da bomo lahko dosegli splošen spo-
razum, kakor je bil poprej sklenjen s Polj-
sko in Turčijo. Sporazuma s tema dvema dr-
žavama sta bila sklenjena že zdavnaj, pa še

Mnogo se ponareja!!
Zato zahtevajte izrecno
„Aerixon“

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni
nabožni mesečnik v naši državi.
Ima vedno lepe slike v bakro-
tisku. Pišite, da ga Vam pošljejo
na ogled. Naslov: »Bogoljub«,
Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Angleški minister za letalstvo Inskip je
izjavil, da ni verjetno, da bi prišlo do vojne.

900.000 mož ima sedaj pod orožjem Ro-
munija. Po svetovni vojni še nikdar toliko!

Novega predsednika dr. Janka so si to
dni izbrali člani nemškega Kulturbunda.

10.000 starih srbskih bojevnikov se je
zbralo ono nedeljo v Nišu.

V Sarajevu je bil zadnje nedelje pok-
svečen v škofa dr. Smiljan Čekada.

Okrog 30.000 katoliških mož je prišlo na
prošlottedenski evharistični kongres v Som-
boru.

vendar teko pogajanja s tema dvema drža-
vama, kako bi se uredila posamezna teh-
nična vprašanja na podlagi posebnih zakonov
sporazuma.

Sovjetska vlada pa še ni pristala na to,
da bi se izdelal tak sporazum, kakor je bil
dosežen glede Turčije in Poljske. Sovjetska
vlada zahteva, da se sklene končni sporazum
v vseh podrobnostih. Ta način dela zahteva
zelo dolgo razpravljanje in pogosto izmenja-
vo podrobnih pisanih načrtov in protinačrtov.

Lord Halifax pravi, da se motijo tisti,
ki mislijo, da bi se pogajanja lahko razvijala
hitreje, če bi šel v Moskvo kak aktivni član
angleške vlade. Pri tem opozarja na to, da je
leta 1921. odšel v Washington zastopat Ang-
lijo sam Balfour, ki je bil tedaj predsednik
vlade in vodja konservativne stranke. Dasi je
razpolagal z ogromno avtoriteto, so pogajanja
tedaj trajala polne tri mesece.

Bolgarski škof Kurtev, ki se je udeležil kongresa Kristusa Kralja

Kongresni altar

Most med Azijo in Evropo. Organizator moderne Turčije, pokojni Ata Kemal, je dal pobudo, naj se zvežeta mesti Carigrad in Istanbul z dolгим visečim mestom. Dolžina mosta bo sicer znašala komaj 650 m, tako širok je Bosporški zaliv med Carigradom in Istanbulom, vendar bo gradnja izredno težka, ker niso ne na evropski in ne na azijski strani tla ugodna za postavitev velikanskih stebrov, ki naj bi nosili viseči most. Most mora biti baje dogotovljen v dveh letih in bo tridelen, da bo omogočal varen prehod avtomobilom, železnici in pešcem. Sliši se velikemu donavskemu mostu, ki veže Jugoslavijo in Romunijo. Pri gradnji bo zaposlenih nekaj tisoč brezposelnih in to je, kar tamonje ljudstvo zanj najbolj navdušuje.

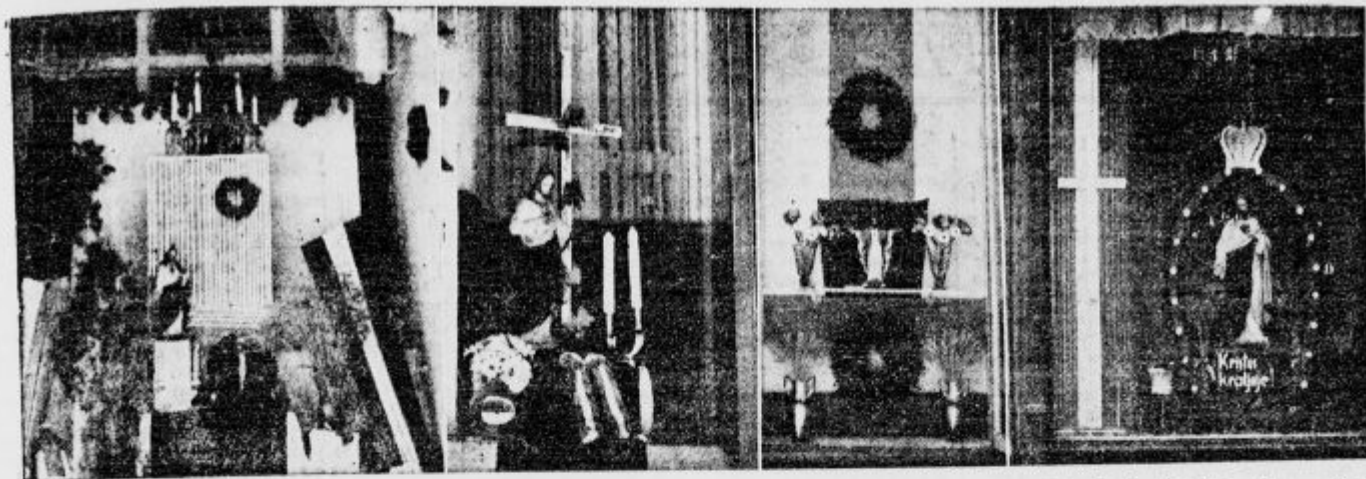
Pogled na Marijin trg v Ljubljani med sprejemom kardinala-legata.

S kongresa Kristusa Kralja: Kardinal-legat odhaja s Stadiona in blagoslovlja zbrane množice

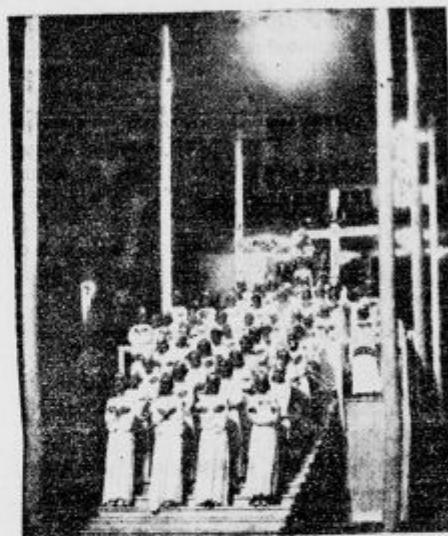
Kardinal-legat v spremstvu bana dr. Natlačen

Ljubljanski trgovci so lepo okrasili za KKK svoje izložbe. Od leve proti desni: Lenassi & Gerkman v Stritarjevi ulici, Karel Soss, Mestni trg, Breznik v Stritarjevi ulici in Schmitt, Pred škofijo.

Kitajski škof Čeng ob prihodu v Ljubljano. Vozil se je od 11. aprila na ladji v 3. razredu. Pač velika poštvovalnost

Zbor svetelov v algi o krajinah

Najlepši pogled med sv. mašo na Stadionu. Takšno sliko so uživali gostje na častni tribuni, ko so gledali valujoče morje barv.

PODOMOVINI

Višarskim romarjem v vednost

Udeleženci, ki so se pravočasno prijavili za XVI. romarje na Sv. Višarje, pomnite sledeče: Odhod romarskega vlaka je v soboto 12. avgusta ob 7.15 z glavnega kolodvora v Ljubljani. Večje skupine bodo imele svoje vozove, kar bo označeno z napisi. Prinesite s seboj tiste izkaznice, ki ste jih prejeli, ko ste plačali izdatke za vožnjo in prelaznice. Kdor ni poslal slike za prehodnico, naj ima s seboj gotovo legitimacijo planinskega društva, železničarji železniško, državni uradniki svoje državne legitimacije. Vlak se ustavi na vseh postajah od Ljubljane do Jesenic in vozi 10 minut za rednim jutranjim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 7.05. Na vlaku prejmete mize in bakle za procesijo. Bakla bo stala 1 din. Trgovci in gostilničarji na Višarjih prosijo, da plačujete vse v lirah. Ker se veliko bolj ugodno menja v Ljubljani, je vodstvo romarja naprosilo »Putnika«, da menja v Ljubljani lire, kakor tudi na vlaku od Ljubljane do Kranjske gore, in sicer se plača za 1 lira 233 din. dočim se na Višarjih menja lira za 4 din. Izgubili bi v tem primeru pri vsaki liri 1.67 din. Oni, ki so naročili posteljo v sobah, bodo dobili na vlaku bone in bodo tudi na vlaku plačali postelje, to je po 5 lir, dočim stane postelja na skupnem ležišču 1 lira. Vlak bo prišel v Ljubljano ob 18.10 v nedeljo.

Topoliščica. V zadnji številki »Domoljuba« je bilo po pomoti objavljeno, da se bo v primeru slabega vremena vršila tombola v evro podporo tuberkuloznih bolnikov dne 20. avgusta. Iz Topoliščice nam sporočajo, da se bo tombola v slučaju vremena vršila ne dne 20. avgusta, marveč dne 15. avgusta. Ob lepem vremenu bo pa tombola že v nedeljo dne 13. avgusta.

Na Gorenjsko pojdemo!

Odbor Krajevne kmečke zveze za Litiijo je soglasno sklenil, da bo izlet na Gorenjsko dne 20. avgusta t. l. Kakor lanske leto, tako se bomo tudi letos poslužili tovrstnega avtomobila. Tega izleta se bo udeležilo najmanj 50 udeležencev in si bomo ogledali sledeče ustanove, ozir. posestva:

1. Drž. mlekarstvo šola v Škofji Loki. 2. Zdravne mlekarne in Naklem. 3. Električno centralo na Završnici. 4. Banovinsko kmetijsko šolo v Poljčah. Ob tej priliki bomo obiskali tudi oba naša narodna poslanca Brodarja Janeza in Strčina. Sveda pa ne bomo pozabili na Brezje, kjer bomo imeli skupno sv. mašo. Prepričani smo, da bo ta izlet spet nov dokaz naše kmečke stanovske zavednosti.

40 letni mašniški jubilej

V vsej tiholetni v mariborski bolnišnici med bolniki obhajal brežiški gvardian p. Jenko Ernest 40 letnico mašništva. — Pomno se zdravi namreč na obeh in gg. zdravniki tudi tokrat upajo, da se bodo bolne oči zopet popravile. Gosp. jubilar ima predvsem velike zasluge za versko življenje in postavitve nove cerkve v Spodnji Šiški pri Ljubljani. — Skozi 20 let je neumorno hodil dan za dnevom iz ljubljanskega frančiškanskega samostana v žišensko ljudsko šolo poučeval šolarje o verskih resnicah; ob nedeljah in praznikih je redno hodil maševat v cerkvo sv. Jerneja in vojaško barako ter hodil obiskovat vse bolne v širni Šiški. Obenem je začel navduševati ljudi za novo cerkev in res se mu je posrečilo, dobiti primeren prostor za novo cerkev, in začel je zbirati denarne prispevke za uresničenje tega načrta. Drugi za njim so potem veliko lažje nadaljevali njegovo započeto delo. — Velikih zaslug si je g. jubilar pridobil tudi s prenovitvijo zunanjsine romarske cerkve pri Sv. Trojici v Slov. gorah. Vsek se je namreč bal velikih stroškov in zato cerkev zunaj ni bila 30 let prenovljena. — Gosp. jubilar ima mnogo

zaslug tudi kot iskren mladinojuba in vzgojitelj serafinske mladosti.

Zelimo prav iz srca g. jubilarja, da bi bil prej ozdravel na očeh, potem pa še mnogo let uspešno deloval v prid slovenski frančiškanski provinciji in neumrjotih duš!

Tabor v Sostrem

Dne 20. avgusta 1939 bo pod pokroviteljstvom g. bana dr. Marka Natlačena ob priliki 30 letnice Prosvetnega društva tabor v Sostrem.

Po prvi sv. maši bo v domu posvetitev vsega članstva presv. Srcu Jezusovemu. Ob 10 bo sveta maša za vse žive in umrle člane Prosvetnega društva. — Na predvečer slavnostnega dne bo kresovanje. V nedeljo 20. avgusta dopoldne: ob 9 sprejod ob zbirališču pri ljudski šoli; ob 10 v župni cerkvi (torej ne na prostem) sv. maša z ljudskim petjem, blagoslovitev prapora, nato pri cerkvi slavnostno zborovanje. Popoldne: ob 2 liturgije v župni cerkvi; ob 3 javni telovadni nastop s pestrim sporedom. Nato prosta zabava.

Okoliška Prosvetna društva in fantovski odseki, izpolnite in vrnite nam vprašalne pole, ki smo vam jih poslali! Pridite v krojih in v narodnih nošah, z veselo pesmijo, saj že dolgo ni bilo v Sostrem prosvetne prireditve v takem obsegu.

Kmetijsko-gospodinjstva šola na Mali Loki

Na banovinski kmetijsko-gospodinjstvi šoli na Mali Loki, p. Velika Loka na Dolenjskem, se prične novo šolsko leto dne 15. novembra 1939. Gospodinjstvi pouk, ki je teoretičen in praktičen, traja enajet mesecev in se zaključuje 15. oktobra 1940. Med šolskim letom ni nikakih počitnic. Učenke stanujejo v zavodu, kjer se vrši ves pouk. V šolo se sprejemajo le zdrava in poštena kmečka dekleta od 16 do 25 let, ki bodo po končani šoli ostala na kmetih. Lastnoročno pisani prošnji, ki naj bo kolkovana z 10 dinarskim banovinskim kolkom, naj priloge sledeče priloge: 1. krstni list, 2. zadnje šolsko spričevalo, 3. zdravniško spričevalo, 4. npravitveno spričevalo, 5. obvezno pismo staršev ali namestnikov, da plačajo stroške šolanja, ki mora biti kolkovano s 4 dinarskim banovinskim kolkom. Prosilke, ki žele stipendijo, morajo priložiti še: 6. premoženjski izkaz z uradno navedbo zemljiške

Besede

(Povest)

Spisal N. Velikonja, ilustriral akad. slikar L. Sušmelj

Slike iz tromesečne kronike o naših krajih.

»Zdaj te pa imamo!« je dejal Vidičev. »Zdaj te pa imamo! Ti lažeš! Zraven sem bil in videl. France je Siegl spet postavil na cesto. Siegl je bil zdrav in France ni nikogar nesel. Andrej je sicer rekel, da je to huda šala, a France bi gozdarja ne bil vrget čez rob. Saj ni neumen. Ostražil ga je, hudo ostražil in je Siegl ostal za nami. Bil sem zraven in vem! Tvoje kolo je izmišljeno in Pezdirnica in Siegl tudi. Ti lažeš!«

Podkapalški je zamahnil s kozarcem, Librov se je umaknil.

Tako se je začel pretep.

Siegl ni šel v Dolino. Cutil je, da se fantje nanj hudujejo. Odkar ga je France v Čavnu tako osramotil, se ni prikazal v družbi. Sicer jih je polovica manjkalo, ker so bili pri cesti na Salzburškem, toda za konjško so morali nekateri le še ostati. Čez teden so kosili, v nedeljo pa šli v gostilno in samo trije so manjkali, ker so morali sušiti seno v Smrečju. Pod Čavnom je bilo v treh urah, v Smrečju so ga pa morali spravljati iz senice in grmovja. V Trnovskem gozdu je bilo bolj hladno in celo višje od Gore. Dosihdob je v nedeljo hodil Siegl z njimi. Razumeli so nemški in če so kaj rekli, se jim je smejal, če je hotel on kaj povedati po slovenski, so se krohotali fantje. Fantoval je z njimi in če so bili vinjeni, so peli in je on pomagal, peli so zadirčno, hripavo in vsak po svoje.

Po tistem dogodku v Čavnu se je obrnilo. Zaamohovali so ga, si je rekel. Da, zasmehovali! Ves prepla-

šen in prepaden se je bil komaj živ privlekel domov; ko je prišel v sobo, je začel bruhati. Tako ga je bilo prevzelo. Legel je bil oblečen na posteljo in še vedno ves trepetal. Cutil je, da visi v zraku nad prepadom in videl je meline na dnu kotla. Drče in grme, ki so se sedaj gibali kakor črne prikazni. Če zvedo predstojniki, bo prestavljen. Da bi tožil! Da bi še prej zvedeli. In če bo prestavljen, bo moral od Rezke. Da, od Rezke! In Rezka? Vražja stvar.

Taval je tako okoli in se ni mogel umiriti. Vsak šum ga je plašil in če je moral po ozki stezi mimo globeli ali preko strme rebri, se je prijemal za grmovje. Da, pripetilo se mu je, da se je obrnil na poti, ko bi moral čez strmo goličavo. V notranjosti se mu je hotelo nekaj utrgati. Cutil je, da se je nekaj zlomilo v njem. Če bi se maščeval? Počakal na poti s puško? Ves se je tresel ob tej misli. Da bi dvignil puško k licu.

In čim bolj je to čutil, tem bolj ga je vleko k Rezki, tam bi zdravje, si je domišljal. Takšno zdravo dekle. Pozabil bi na vse in novo življenje bi se mu odprlo. Bil je ves nesrečen. Kolikokrat je sedel vrh Lazov in gledal na hiše. Tam je Rezka. Videl jo je, ko je šla po vodo, videl, kako je razgrinjala perilo ali klicala kokoši. Gledal jo je na njivi, ko je žela ali šla po klanču.

In ko je zvečer padel mrak, in so se že svetile zvezde, ko se je oglašil kos in vpraševal divji golob, kako sedi* se je kakor tihoapeč plazil v naselje. Rahlo je stopal po rjavkasti stezi, ki je vodila mimo Ruparjeve hiše ter obstal za lipo, naslonjen na kup kamenja. In je gledal Rezko v odprti kuhinji, pred ognjiščem, vlekel

* Ko gruli, so nam otrokom tolmačili, da pravi: Kako ti sediš? Kako ti sediš! In kakor da si nekaj odgovoril, konča: Pravi!

RAZNO

Edino zdravilo. Slove-
ži holandski zdravnik
Boerhave je umrl 1738 v
Leydenu; star je bil 70
let. Ko so njegovo pre-
moženje po smrti na
dražbi prodajali, so na-
šli tudi debelo, v svin-
sko usnje vezano knjigo,
ki pa je bila zapetena.
Na knjigi je bilo tole na-
pisano: »Edine in naj-
globlje skrivnosti zdrav-
niške vede. Ker je Bo-
erhave kot zdravnik res
zelo slovel, so se vsi lu-
dje za to čudovito knjigo
začeli zelo puliti, prič-
kajoč, da si bodo z nje-
no pomočjo podaljšali
življenje. Nazadnje je ta
knjiga na dražbi bila
prodana za 10.000 goldi-
narjev. Srečni lastnik jo
takoj zlomil petate in
pogledal v knjigo. Toda
vsi listi debele knjige so
bili nepopisani. Le na
prvi strani je bilo tole
zapisano: »Skrbi, da bo
glava hladna, noge gor-
ke in da bo tolo odprto
— potem vsem zdravni-
kom lahko osle kašče!«

111 let stara. Pa prvi
pri zdravniku. V ame-
riškem mestu Birming-
hamu se je zgledila pri
nekem zdravniku 111 let
stara črna Lulu Vrajto-

ga davka ter gospodarskega elanja staršev ali namestnikov.

Mesečna oskrbovalnina, ki znaša od 125 do 350 dinarjev, se določi po premoženjskih razmerah staršev ali namestnikov. Zaradi podelitve stipendije so zahtevali še sledeči podatki: a) velikost posestva v ha za gozd, travnike, njive, vinograde; b) vrela in število živine, ki je dom redi; c) velikost družine, število nepreskrbljenih otrok; d) razne okoliščine, ki silijo, da se za stipendijo prisi — vse potrjeno od občinskega ali župnega urada.

Prošnje za sprejem je poslali najkasneje do 15. septembra naravnost vodstvu: Banovinske kmetijsko-gospodarske šole v Mali Loki p. Velika Loka, ki daje na željo še podrobnejše podatke.

Jubilejno romanje Slovencev na Sveto goro pri Gorici

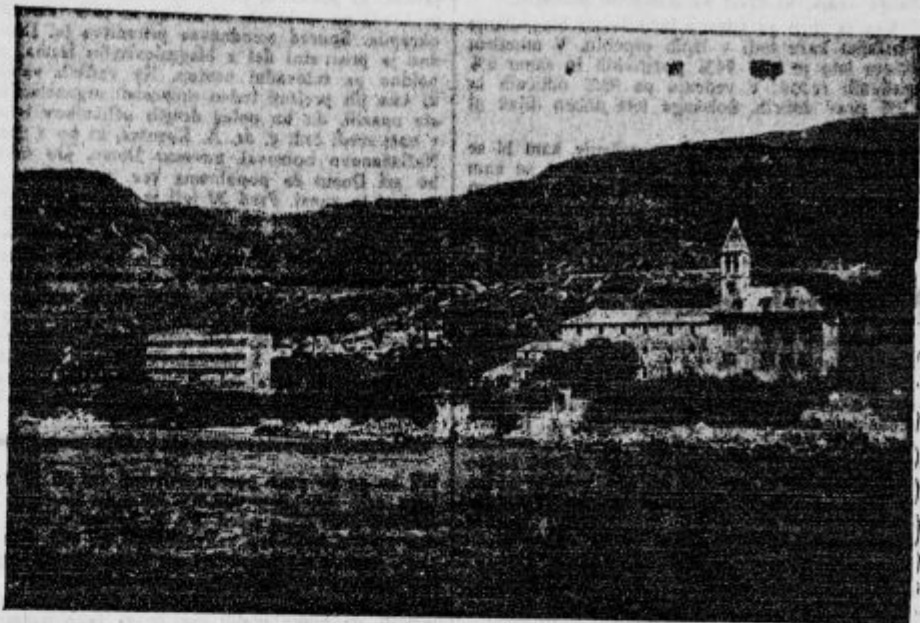
Za prvo romanje, ki bo 19. in 20. avgusta, ne sprejemamo več, ker je vlak že zaseden. Drugo romanje se bo vršilo le en teden pozneje, to je 26. in 27. avgusta. Prvotno je bilo objavljeno, da bo ob drugem romanju odpeljal vlak iz Ljubljane ob pol 3 popoldne in se vrnil v Ljubljano v nedeljo čez 11 zvečer. Ker pa se želi drugega romanja udeležiti tudi veliko vernikov z dežele, bo tudi 26. avg. odpeljal romarski vlak iz Ljubljane nekaj čez 9 uro zjutraj in se vrnil v nedeljo malo čez 6 zvečer, tako da se romarji z dežele šele v soboto zjutraj lahko pripeljejo v Ljubljano in se v nedeljo zvečer že vrnejo na svoje domove.

Spored tega romanja je zdaj isti, kot je bil objavljen za prvega. Tudi prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman pojde nami in bo imel na Sv. Gori pridigo in evelo mašo.

Stroški so sledeči: Od domače postaje do Rakeka kupi vsak sam vozni bilet skupaj z obrzom K-13, kar bo veljalo za brezplačen povratek. Potni list, vožnja do Rakeka do Gorice in nazaj, vožnja z ladjo po morju ter z avtobusi na Sv. Goro in nazaj stane din 90.—, hrana II. razreda din 25, I. razreda din 55, prenočišče na postelji pa din 20. Prijave sprejema do 10. avgusta Salezijanski zavod Rakovnik, Ljubljana 8.

Sestro pri Ljubljani. V nedeljo smo se poslovili od svojega predsednika in duh. voditelja g. kaplana Filipa Zaklja. Farani so napolnili dvorano. Marsikomu je zaigrala v očeh solza. G. kaplan, na tem mestu vam v imenu Prosvetnega društva še enkrat: globoka zahvala!

K dominikancem ga dajmo!

Saj imamo v Sloveniji dovolj gimnazij, klasičnih in realnih, vendar nastane še vedno tu ali tam vprašanje: kam bi z našim fantom?

Ze dolgo let deluje na otoku Braču v malem mestu Bol klasična gimnazija, ki so jo iznašli tudi že nekateri Slovenci, da je bilo v pravkar minulem šolskem letu okoli 10 Slovencev tam v šoli. Gimnazija je last oo. dominikancev, ki imajo tam svojo cerkev, samostan, lepo posestvo z vinogradi, kar vse leži ob morju, v lepem zatišju. — Nižja klasična gimnazija dobi v šolskem letu 1939-40 prvi razred višje gimnazije in se bo leto za letom izpopolnjevala do polne gimnazije. Z novim šolskim letom pa dobi gimnazija tudi vzporedne realne razrede in je tako dana prilika, da se fantje po zanimanju in zmožnosti posvetijo klasičnemu ali realnemu študiju. Za šolo in zavod je dominikanski

samostan oskrbel popolnoma novo, moderno poslopje, ki je tik ob morju, a proti severu zavaranovano pred burja s precej visoko goro. Vsi šolski in stanovanjski prostori so lepo in higienično urejeni. Ze zdravo dalmatinsko podnebje, stalna vedrina, sonce in morje so za najbolj občutljiv organizem kakor zdravilo in je zato posebno za one dijake, ki jim ljubljanska megla kvari zdravje in jih s tem ovira pri učenju, kakor nalašč. V zavodu je tudi slovenski redovnik profesor, ki slovenske dijake poučuje v slovenščini, da ne zanemarijo domačega jezika, kar bi jim delalo težave pri preseljanju na kako slovensko gimnazijo. Samostan in šola sta naročena tudi na slovenske časopise in ima dijaška knjižnica tudi lepo število slovenskih knjig. V zdravstvenem oziru je preskrbljeno najbolj s kopanjem v morju, z veslanjem in raznimi športi;

va. Nekam slabo se je počutila in hotela je zdraviti. Ko jo je zdravnik vprašal, kakšno življenje ima za seboj, mu je starka povedala, da je rodila dvakrat trojčke, enajstkrat pa dvojčke. Vsi otroci pa so bili slabotni in jih prav tako kakor svoje tri zakonske može, preživela do danes. Stara je nad 110 let in še nikdar ni rabila zdravniške pomoči.

Reka, ki dela zgodovino. Le redkim je znano, da je kriva vsega gorja med kitajskim ljudstvom tako zvana Velika reka Jangcekiang. Menda ni nobenega pomembnejšega dogodka v kitajski zgodovini, ki bi ne bil v zvezi s to reko. Pred dvema desetletjema je t. padel prvi strel kitajske revolucije, ki še danes ni zaključena. Nešteto krat je Velika reka poplavlila svoje obrežje. V l. 1931 je uničila 4 milijone hiš in vzela stého 22 milijonov ljudi. L. 1911 je uničila vso letino, pet let poprej pa je utonilo v njej 30.000 ljudi. Dognano je, da je ta res zgodovinska reka zahtevala od kitajskega ljudstva že več žrtv kot vse vojne in revolucije.

na ušesa njen glas in se potuhnil, če je kdo šel mimo.

Tako je obstal pozno v noč. V glavi mu je kljuvala misel, kako bi neopaženo govoril s njo. Vedel je, da spi za oknom, na katerem je visel velik nagelj.

Noč je bila, kakor bi gledal skozi rahlo mléčno steklo. Mesec je sijal nad smrekami; v njegovi motni luči se je grmovje onkraj zidu zdelo kakor tibe neme postave, ki se molče čakajo, da bi se zbrale. Videl je, kako je maček preskočil zid, slišal, kako so v hlevu prhali Ruparjevi konji ter v vročini vzdihovala debela krava. Prašiči so zakrulili, a se umirili. Rezka je pripovedovala materi o Polonci.

»Ali ti nisem rekla?« je dejala mati. »Za noreca hoče imeti vse! Zdaj si je nevesto pripeljal že na dom. Fant je objesten in nič prida. Zmerom pravim: izpridil se je. Predobro se mu godi in na gostilni je!«

»Kaj more, če kaj sliši? Ali kaj more? Nič! Franceta se ne prime! Stari mu je nastavil!«

»Kaj more oče! France je že velik. In Polonce ne bi bil vzela, če ne bi vedel, da je fantu všeč,« je rekla. Siegl je videl, kako ji je žarel obraz v ognju. Stala je pri ognjišču ter vlaknila kazalec v mleko, da bi videla, ali je dovolj toplo. Doma so sirili, zato mleko ni smelo zavreti. »Se malo!« je rekla, ko je oblizala prst. »Saj se vidi na fantu: tu obljubuje svete in zlate reči, tam kupuje srčke, dekleta ima okoli sebe kakor mlad petelinček in piha, piha na srce, kakor bi bil Turek. Pa ni! Samo eno vzemi in tiste se drži, so rekli!«

»Pošaliti se bo pa vendar smell!« je ugovarjala hči in srce se ji je krčilo, kakor bi bilo nezrelo jabolko.

»Šala in šala je kakor krajcar pa šestical! On se ne šali, on vleče za nos, vleče tebe in Polonce in bogve že koga!«

»Saj ni takšen!« je jecljalo dekle in duša jo je bo-

lela, da ni mogla stati. Sedla je na trinožni stolček, da je Siegl videl njene boste noge, ki jih je osvetljeval plamen.

»Takšen je!« je dejala mati. »Poglej Andreja. Samo poglej. Miren in dostojen fant, priden in tih! Kako zdaj skrbi za hišo. Niti pozna se ne v hiši, da ni več očeta. Takšen je Andrej. France pa kakor ogenj v slami. Vplamti, posveti se, pa ga ni. Ne rečem, da nima rad, samo on ima vse in povsod rad, kakor Turek. Pravi! Toda ti nisi Turkinja, ti si moja hči!« je rekla ter odnesla mleko v šrambo.

Rezka je strmel v ogenj, kakor bi videla prikazen. Po glavi ji je rojilo ter šumelo, kakor bi polila žareče železo. Vse si je klicala v spomin: srček, Polonce, njegov smeh in jezo, moč in udarec in kako je Siegl držal čez cesto.

»Ti boš lazila za fantom. Tri večere očeta že ni doma, ker hodi okoli, da se pomenijo. On ne mara, da bi bil Vidmar župan. Ne vem, zakaj ne. Prav rada vidim, če oče ni. Nikoli ni miru. On pa ne in ne, ti pa za fantom. Ali ti srce nič ne pravi? Oče se prepira, dekle pa okno odpira, pravijo!« je besnela, ko je zaprla vrata v šrambo.

Rezka ni odgovorila. Kri ji je vrela in v njej se je kuhalo, kakor bi parila štrene.

»Ne rečem, če bi te imel res rad, toda Polonci srček, iz tebe se ncrčuje, hodi med dekleti kakor petelin. Pobirajte mu zrnje, da se ne umaže. Ali ste dekleta res slepa, da nič ne vidite? Če si ti slepa, mora pa mati paziti na hčer. In jaz pazim, da ne bo sramote. Postavi sem samo Andreja, recimo, Andreja in Franceta, postavi ju, pa boš videla in vedela, kako nič ne vidiš!«

saj je obsežna plaža last zavoda. Kuhinjo in gospodinjstvo oskrbujejo sestre dominikanke in imajo gojenci tečno domačo hrano in zlasti mnogo južnega sadja, ki raste na domačem posestvu.

Vsa ta skrb za telesno in duševno blagostanje se izdatno kaže tudi v lepih uspehih. V minulem šolskem letu je bilo 94% pozitivnih in samo 6% negativnih redov; v vedenju pa 98% odličnih in le 2% prav dobrih. Šolskega leta noben dijak ni izgubil.

Ker večkrat naletimo na vprašanje, kam bi se izven Slovenije mogla dati dijake študirat, se nam je zdelo primerno, da objavimo te vrstice v našem listu. Vse natančnejše podatke in prospekte pošlje na zahtevo Dominikanska gimnazija v Bolu na Braču (Dalmacija).

Iz raznih krajev

Dolenjske Benetke. Pripravljamo se na tih in skromen jubilej, ki pa bo za našo faro pomemben. Želja, da se bomo na kongresu v Ljubljani sestali z našim nekdanjim kaplanom in sedaj izseljenkim duhovnikom v Argentini g. Hladnikom, se na žalost ni uresničila. Sosa se že zelo pozna na polju in na travnikih. Suši se tudi sadno drevje in v veliki množini odpada nezrelo sadje. Zvedeli smo, da se je vprašanje banovinskega zdravstva za Kostanjevico premaknilo z mrtve točke in da bo kmalu ugodno rešeno.

Mokronog. V nedeljo 23. julija smo se nad vse pristržno poslovili od našega g. kaplana Jožeta Straha, ki je odšel za župnika v Belo cerkev pri Smarju na Dolenjskem. Naši vrli fantje in dekleta so mu v društvenem domu ob nabito polni dvorani priredili pristržno poslovilno akademijo. Marširali so okoli njegovega groba, ki ga je kaplan zahvalil za našo pozornost in nas prosil, naj mu z molitvijo pomagamo v njegovi novi fari. Kdor koli je poznal g. kaplana, ga je moral vzljubiti. Bil je ljubezniv z vsakim enako, razlike med ljudmi ni poznal. Vsa fara ga je spoštovala in ljubila in nihče ni mogel o njem reči kaj slabega. Bil je skromen, potrpežljiv, ponižen, da bolj skoraj ni mogel biti. Pri vsem tem pa darežljiv do akrajnosti. Ko smo po fari razvedeli, da bo odšel od nas, se je vedno, kadar je nanesel pogovor na to, zaslislalo: »Kako škoda je g. kaplana! Ljubili so ga stari ljudje, saj jih je tako rad obiskoval in se pogovarjal z njimi; ljubili so ga naši fantje in dekleta, ki je postal ves njihov in popolnoma njim enak; lju-

Prosvetni tabor na Vrhniki

Dne 20. avg. bo vsa Notranjska stopila pred javnost in pokazala, kaj je mladina v zadnjih letih pridobila na izobrazbi in koliko se je s telovadbo okreplila. Spored celodnevne prireditve je: Popoldne je prosvetni del z blagoslovitvijo Doma, popoldne pa telovadni nastop. Na velikih vabilih, ki smo jih prejšnji teden razposlali organizacijam, ste opazili, da bo poleg drugih odličnikov tokrat v naši sredi tudi g. dr. A. Korašec, ki bo z gospo Natlačenovo botroval novemu Domu. Do takrat bo pri Domu že popolnoma vse izgotovljeno od znotraj in zunaj. Pred 30 leti je bilo ustanovljeno Prosvetno društvo na Vrhniki, za kar ima največ zaslug ribniški g. dekan A. Skubic. Po 30 letih pride isti gospod zopet k nam in bo imel cerkven govor pri maši na prostem. Ta dan popoldne govori tudi še g. minister dr. M. Krek in univ. prof. dr. Fr. Lukman. Za Vrhniko bo 20. avgust velik praznik; in kdor hoče biti priča tega nenavadnega dogodka, naj pride k blagoslovitvi Doma popoldne in popoldne pogleda telovadni nastop. Po telovadnem nastopu je ljudska veselica. Pridite! Vsi ste vabljeni!

bili so ga še prav posebno otroci, saj se je znal tako zelo živeti v njihova leta, da je čisto po otroško občeval z njimi. Ko g. kaplan odhaja od nas, se mu hvalno zahvaljujemo za vse, kar je storil za nas; v njegovi fari mu želimo istega uspeha, kakor ga je imel med nami; obljubimo mu, da se ga bomo vedno z veseljem in hvaležnostjo spominjali, da bomo molili zanj in ga tako podpirali pri njegovem dušnopastirskem delu.

Rovte nad Logatcem. Pšenica že dolgo ni tako dobro obrodila kot letošnje leto. Vreme inamo kot si ga želimo. V nekaterih župnijah okrog nas kmetje tudi ob nedeljah delamo. Mi Rovtarji pa smo že toliko katoličani, da dobro vemo, da je delo na njivah in travnikih prepovedano in da moramo Bogu dati dolžno čast. Tada kljub temu pa nimamo nobene škode, hvala Bogu, kar po sreči nam vse gre. Na kongres Kristusa Kralja nas je šlo zelo veliko in smo se prav navdušeni vrnili na svoje domove.

Veselo. Vsem lanskim obiskovalcem Marijine božje poti v Veselovem je ostalo v lepem spominu, kako so se tu vršile različne cerkvene slovesnosti za 700 letni jubilej. Starodavni sijaj tega kraja je zopet oživel. Tako tudi letno vabimo ro-

marje-dastilke Matere Božje, da obiščejo tukajšnji božjo pot v času od Velikega do Malega Smarja. Služba božja je vsako nedeljo in praznik ob 6 in 10. Popoldne bo cerkveno opravilo v tem času — med smarjnimi mašami — ob pol treh — govori in pete litanije Matere Božje. Na Mali Smarju bo pa dopoldne več sv. maš, popoldne bo pa ob lepem vremenu procesija s starodavnim Marijinim kipom kot lansko leto. Vse nedelje in praznike bo dovolj prilike za prejem sv. zakramentov, ker bo tu na razpolago več spovednikov.

Paradišče pri Smarju. Zopet je prišla smrt naša. Pa ni izbirala med starimi in že osiveli, ugrabila nam je marijvega fanta Jožeta Perovška v najboljših mladeniških letih. Ponesrečil se je na koleosu. Vrhu klanca mu je odpovedala zavora in treščil ob obcestni kamen. Tri tedne se je zdrvil v bolnici, toda ni bilo več pomoči zanj. Bil je vester gospodar in zaveden katoliški fant. Pridno se je udeleževal tudi v prosvetnem življenju. Pozimi je bil on eden izmed najrednejših obiskovalcev sestankov. Zato bi tudi njemu veljala pesem: »Oj ti slovenski fantje bodo pokopali me.« Saj so njega in številne vence na zadnji poti res naš slovenski fantje v krajih. — Bog te je ljubil, zato te je poklal. Počivaj v miru, blaga duša!

Stari trg pri Rakeku. Za jubilejno leto ob 400 letnici božje poti na Sv. Gori pri Gorici priredili iz Starega trga romanje na Sv. Goro z avtobusi dne 2.—3. septembra t. l. Med potjo si ogledamo Postojnsko jamo, ustavimo se v St. Vidu Vipavi, v Logu si ogledamo staro božjepotno cerkev, nato v Ajdovščini. V Gorici ostanemo do večera. Prenočimo na Sv. Gori. Drugi dan ogled vojaških pokopališč »Oslavje«, »Redipulje«, »Dobrodo«. Ogledamo si prekrasno cerkev v Štiravcih. Timavci Ogledamo si romarski grad in ostanemo nato v Tretu do večera. Prijave se sprejemajo tudi iz sosednjih farar. pr. Voloke, Laški polk, Grabova itd. najkasneje do 23. avgusta 1939. Vožnja, potni list, prenočišče in vstop v Postojnsko jamo ter vožnja po jami z železnico stane vs skupaj din 140.—. Prijaviti se na naslov Lovrič Franc, cerkovnik. Stari trg pri Rakeku. Potrebni so podatki in 1 elika.

Ormož. Okrajna kmečka zveza v Ormožu priredi dne 13. avgusta v Ormožu kmečki tabor, zbran v veliko kmečko tombolo. — Tabor bo popolnanski ter se začne ob 2 popoldne z večericami v farni cerkvi. Po večericih v sprejedu z godbo in zastavo kmečke zveze na zborovalni in tombolski prostor, ki bo na dvorišču graščinega Mar-

Gospod Volodijovski

Baša je z veliko radovednostjo opazovala molitev Lipkov, toda srce se ji je stiskalo ob misli, da pride toliko dobrih dečkov po življenju, polnem truda, takoj po smrti v peklenški ogenj, tembolj, ker prihajajo vsak dan v stik z ljudmi, ki spoznavajo pravo vero, pa vendar prostovoljno vztrajajo v zakrnjenosti.

Gospod Zagloba, v teh redečih bolj podkovan, je na pobožne Bašine opazke samo skomignil z rameni in rekel:

»Saj bi tudi tako teh kozjih sinov ne spustili v nebesa, da ne bi ostudnih insektov (boh, stenic) prinesli s seboj.«

Potem si je s pomočjo služabnika oblekel z ustrojenimi kožicami podloženi ogrtač, izvrsten za večerni hlad, in ukazal odriniti. Komaj pa se je pohod začel, se je na nasprotni ležeči višini prikazalo pet jezdecov.

Lipki so takoj napravili zanje razstop.

»Mihael!« je kriknila Baša, ko je zagledala moža, ki je dirjal na čelu.

In res je bil to Volodijovski, ki je z majhnim spremetvom šel svoji ženi naproti.

Skočila sta skupaj in se začela pozdravljati z veliko radostjo, potem pa si pripovedovali, kaj se jima je med tem prigodilo.

Baša je torej pripovedovala, kako se jim je godilo po poti in kako si je gospod Melehnovič razum ob kamenju poškodoval — mali vitez pa je poročal o svoji delavnosti v Hreptjovu, v katerem, kakor je zagotavljal, že vse stoji in čaka na sprejem, ker je delalo na zgradbah petsto sekir skozi tri tedne.

Medtem razgovorom se je zaljubljeni gospod Mihael vsak trenutek sklanjal čez sedlo in obje-

mal svojo mlado ženo, ki se po vsej priliki ni zelo jezila zaradi tega, ker je jahala tik njega, tako da sta se konja z boki drgnila.

Konec potovanja ni bil več daleč, medtem pa je nastala jasna noč, ki jo je razsvetljeval veliki, zlati mesec. Vendar je vedno bolj bledeč, čim više se je dvigal od stepe na nebo, naposled pa je njegov bleščati žar, ki je s slepečo lučjo vzplamtel pred karavano.

»Kaj je to?« je vprašala Baša.

»Boš videla,« je dejal Volodijovski in pomignil z brčicami, »da le pridemo prek onega gozdička, ki nas loči od Hreptjova.«

»To je že Hreptjov?«

»Videla bi ga kakor na dlani, le drevesa ga zakrivajo.«

Stopili so v gozdiček, toda preden so dospeli do polovice, se je na drugem koncu gozdička prikazal roj lučk kakor roj kresnic ali migljajočih zvezd. Te zvezde so se začele bližati z veliko hitrostjo in nenadoma so ves gozdiček pretresli gromki kriki:

»Vivat naša gospa! Vivat velična poveljnikova, vivat, vivat!«

Bili so to vojaki, ki so prihiteli Baško pozdraviti. Sto in sto njih se je v trenutku pomešalo z Lipki. Vsak je držal na dolgem drogu plamtečo borovino, ki je bila zasajena v razcepjeni konici tega droga. Nekateri so imeli na količkih železne ponve, iz katerih je padala goreča smola v obliki dolgih ognjenih solz.

Takoj so obdala Bašo krdela brkatih obrazov, groznih, skoraj divjih, toda radostno razvnetih. Vešji del njih ni še nikoli v življenju videl Baše, mnogo si jih je mislilo, da zagledajo postavno žensko; zato se je njih radost še povečala, ko so zagledali skoraj otroka, ki je jahal na belem konjičku in priklanjal v zahvalo na vse strani svoj prelepi rožnati obraz, drobčkan, radosten in obenem hudo zmeden zaradi tako nepričakovane sprejema.

»Zahvaljujem se vam, gospodje,« se je oglašala Baša, »vem, da to ni zame...«

Toda njen srebrni glas se izgini v vivalih in od krikov se je tresel gozd.

Tovariši izpod praporov gospoda generala podjaljake in gospoda podkomornika prazniškega, Motovidlovi kozaki, Lipki in Ceremisi so se pomešali med seboj. Vsakdo je hotel videti gospo polkovnikovo, približati se ji; nekateri bolj greši so ji poljubovali rob jopice ali nogo v stremenu. Zakaj tudi za te poldivje četnike, vnajest zased, lova na ljudi, prelivanja krvi in seksaj je bila ta prikazen tako nenavadna, tako nova, da je pogled nanjo ganil njih trda srca in so se jim neki novi, neznani občutki zbudili v prsih. Odšli so, da bi jo pozdravili iz ljubezni do Volodijovskega, ker so mu hoteli napraviti veselje in se mu morda tudi prilizniti, a glej, nenadoma ga njo je zgrabilo nje same. Ta smehljajoči se, sladki in nedolžni obraz z bleščajočimi očmi in razširjenimi nosnicami jim je postal v trenutku drag. »Detina to naša!« so klicali stari kozaki, pravi stepnikovci. — »Jerubin govori, gospod polkovnik!« Jutranja zarja, cvetka ti ljubljena!« so vreščali tovariši, »drug za drugim pademo za njo!« ... A Ceremisi so cmokali z usti in si polagali roko na široka prsa: »Alla, Alla!...«

Volodijovski je bil zelo ganjen, toda vesel, upiral je roke ob boke in se postavljaj s svojo Baško.

Kriki so se razlegali kar naprej. Karavana se je slednjič izmotala iz gozda in takoj so se osem prišlecev pokazala množna lesena poslopja, v krogu zgrajena na hribu. To je bila hreptjovska postojanka, vidna kakor podnevi, ker so z ograje iz kolov gorele velikanske grmade, v katero so nametali cela debla. Pa tudi majdan je bil poln ognjev, seveda le manjših, da ne bi nastal požar.

Vojaki so zdaj pogasili borovino, potem pa je vsak vzel mušketo z rame, ali kakršno puško

rofa. Na taboru govorila: načelnik kmečke zveze, poslanec Brodar Janez, domači poslanec Kranjc Marko in še drugi govorili. — Po taboru takoj tombola, na kateri bo dobili 20 velikih tombol ter še 500 drugih krasnih in visokovrednih dobikov v vrednosti ca 15.000 din. Tombolske karte se dobe v predprodaji pri vseh krajevnih kmečkih zvezah ormoškega okraja ter v pisarni Kletarskega društva v Ormožu. — Za člane kmečke zveze je udeležba pri večerih in v spreduv obvezna, torej morajo biti ob 2 ž v Ormožu. — Vse prijatelje kmečkega stanu vladno vabi k udeležbi Okrajni odbor kmečke zveze v Ormožu.

Hotič. Vsi, ki potrebujejo potrdilo o višini davkov zaradi določbe šolnine na meščanskih in srednjih šolah, naj se zgledajo na davčni upravi od 15. avgusta dalje. Prinesejo naj kolkovino za 30 din za prošnjo in potrdilo. Da ne bo navala, naj si vsak poskrbi potrdilo še pred pričetkom šolskega leta.

Sv. Andraž v Haložah. Dne 27. julija je Bog nenadoma poklical k sodbi daleč na okrog poznane Franca Milošiča iz Strmca. Pokojnik je dosegel starost 55 let. Na dan smrti je šel zjutraj pogledat po svojem posestvu, a nazaj ga ni bilo. Rajni je bil dolgo vrsto let župan bivše občine Skorošnjak. Bil je član odbora hranilnice in posojilnice od obstoja. Na zadnji poti ga je spremljalo zelo mnogo ljudi. Od pokojnika se je ob odprtem grobu poslovil šolski upravitelj Ciril Vobič in domači kaplan Petan. Pevci so mu zapeli več žalostink. — Minuli mesec smo položili k večnemu počitku Jurana Jurija iz Vel. Varnice, ki je dočkal 89 let, in njegovo sestro Ano, poročeno Foznarič. Vsem pokojnim naj sveti večna luč, preostali pa na naše sožalje.

Komenda. Požar je uničil v torek 1. avgusta večer s pšenico naložen kozolec posestniku Antonu Plevelju iz Most. Zgorela mu je vsa pšenica, tako da trpi posestnik veliko škodo. Spretnim gasilcem iz Komende in Most se je zahvaliti, da so obvarovali zraven stoječi kozolec Peterlina, ki je bil tudi poln žita. — V torek popoldne, ko so bili domači od doma, je bilo ukraden pri posestniku Janezu Steletu v Podborštu 1400 din gotovine in vsa zlatina v vrednosti nad 1000 din, tako da trpi posestnik okrog 3000 din škode. Vlomiti je moral človek, ki so mu bile razmere dobro znane.

Trnovlje pri Celju. Cesta Trnovlje—Areles je končana in izročena prometu. Da so bila dela tako kmalu končana, je predvsem zaslug okrajnega cestnega odbora in njegovega prejšnjega načelnika g. narodnega poslanca g. Gaber, podžupan občine Škofja vas, ki je vsa dela tudi vodil in nadziral,

in g. vojniški župnik Lasbater, ki je kot član okrajnega cestnega odbora za to progo najbolj zavzemal. Imenovanim gospodom, sedaj ob dograditvi proge v imenu občanov najlepša hvala.

Hotedrišica. 25. julija je umrl pri nas najstarejši faran Ignacij Petrovčič iz Zibaš. Dopolnil je 91 let. — Kljub visokim letom je še do lanskega leta vodil svoje gospodarstvo in ga je šele lansko leto izročil svojemu sinu ter mu je še vedno do zadnjega pomagati pri napornem delu. Bil je mož katoliškega prepričanja. — Domoljub še dolgo let prihaja v njegovo hišo. Vsako nedeljo je po triletni naporni poti vedno peš prihajal k sv. maši in še zadnji teden pred smrtjo je še prišel k sv. zakramentom. Njegovo življenjsko načelo je bilo: Moli in delaj! Naj počiva v miru!

Planinske sanje

Ratitovec, vabečo tvojo kočobišče Krek, sijajna zvezda naša. Harmonika hripavo se oglaš: mladina pleše vso nedeljo vročoj

Zato pa čula je besedo žgočo: — Z imenom mojim tole se ponaja? Dekleta, fantje, kje je vaša maša? Z norenjem trápate si vest pekočo? —

Si spletel bič je naš Evangelist. Zamahnil z njim je kakor nekdaš Krist, ko tiral je iz templja drhal...

Ratitovec, kako si se smejal! V Zelenike, na Torko, v Zali log, še v Davčo so prispeli urni nog... Jemčev Miko.

Vransko. Prihodnje nedeljo, dne 13. avgusta, bo slavilo Kat. prosvetno društvo na Vranakem svojo 35 letnico kot bo obenem slovesna blagoslovitev novega Slomškovega doma. Popoldne bo v bližini doma telovadni nastop. Pokroviteljstvo nad

vso prireditvijo je prevzel g. ban dr. Marka Natlačen, ki se bo prireditve tudi osebno udeležil. Vabimo še enkrat vsa brateška društva od blizu in daleč, da to nedeljo v obilnem številu prihitijo k nam na Vransko. Bratje in sestre, nasvidenje!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Velika žalost je zadela spoštovano rodbino Antona Vogrinca iz Malevasi. Drugi sin, 14 letni Janez si je po nečeti zastrupil kri in je vkljub zdravljenju v ptujski bolnišnici podlegel nenadno po prepehavi domov dne 27. julija t. l. Dva dni pozneje smo ga ob obilni udeležbi položili k večnemu počitku na šmarjetskem pokopališču. Bil je tudi pri mladih fantovskega odseka. Užalošeni rodbini, ki je naročena na našo katoliško lieto, iskreno sožalje.

Sv. Križ. Zveza dekliških krožkov in D. K. A. bosta priredili za dravsko, mislinjako in mežisko dolino velik dekliški dan pri sv. Križu nad Dravogradom dne 13. avgusta z naslednjim sporedom: Ob 9 pridiga in slovesna av. maša z ljudskim petjem in skupnim sv. obhajilom. Sv. mašo opravi prevzvišeni g. škof dr. Tomažič. Po sv. maši zborovanje. Ob 2 pop. igra na prostem, simbolične vaje s petjem, deklamacije in predavanja. Ob 4 slovesne večernice s procesijo, nato odhod. — V noči dne 3. avg. je nastal požar v tektilni tovarni Orng v Otiškem vrhu. Gasilci, ki so na klice tovarniške sirene prihiteli, se jim je posrečilo ogenj pogasiti. Zgorelo pa je že veliko prediva in par strojev. Škoda se ceni na 1 milijon din.

Purkarče. Pri nas

je te dni obhajal veselo svojo 75 letnico rojstva marljiv, akoben in globokoveren gospodar, posestnik Jernej Sirlje p. d. Beletov. — Kljub visoki starosti je zdrav ter z veseljem in vztrajnostjo opravlja še vsa kmetaka dela. Čeprav je zelo odaljalen od železnice in pošte, vendar je zvest na ročni Domoljuba, kateri že nad trideset

let obiskuje njegov dom. Bog ga živi še mnogo let!

Vel. Lašče — sv. Rok. Romarjem sporočamo, da bo pri sv. Roku na sv. Roka dan sv. maša ob 6 in 8 dopoldne, v nedeljo, dne 20. avg. pa ob 6 z

je že imel, in začelo se je streljanje gospe v pozdrav.

Prislo se pred ograjo tudi godbe: tovariševska, zložena iz zavitihi glasbil, kosaška iz litavrov, bobnov in raznih mnogostranskih instrumentov, in slednjič lipkovska, v kateri so bile po tatarski bogi na prvem mestu presunljive piščalke. Sčkanje vojaških psov in mukanje prestrašenega goveda je hrup le še povečavalo.

Sprevid je zdaj zaostal, spredaj pa je jahala Baša med možem na eni in gospodom Zagloba na drugi strani. Nad vrati, ki so bila z jelčnimi vejicami lepo okrašena, je bilo na kočah iz mehurjev, ki so bile z lojem namazane in od znotraj razsvetljene, s črnimi črkami napisano: „Naj Kupido vam trenutkov srečnih mnogo podeli.“

Crescite, mili gostje — multiplicamini! — „Vivant, florent!“ so kličali vojaki, ko sta se mali vitez in Baša ustavila, da bi prečitala napis.

„Za božjo voljo!“ je rekel gospod Zagloba. „Naj sem jaz vendar tudi gost, toda če se naj želja multiplicacije nanaša tudi name, naj me krovkarji pozobljejo, če vem, kaj naj z njo počnem.“

Vendar je gospod Zagloba našel še poseben zanj določen transparent, in je z velikim zadovoljstvom čital na njem:

„Bog živi, velmožni Onufrij Zagloba, vas, ki viteštva vsega največji ste kras!“

Volodjovski je bil zelo razigrane volje in je povabil častnike in tudi tovariške k sebi na večerjo, za vojake pa je ukazal privržiti iz kleti več sodčkov žganja. Padlo je tudi nekaj volov, ki so jih začeli takoj pri ognjih peč. Zadostovalo je

za vse obilno. Dolgo v noč je postojanka grmela od krikov in strelav iz mušketa, da je strah prevzel krdela roparjev, ki so bili skriti v ušiških grapah.

XXIII.

Gospod Volodjovski ni lenaril na svoji postojanki, pa tudi njegovi ljudje so živeli v neprestanem delu. Sto, včasih še manj ljudi, je ostajalo kot posadka v Hreptjovu, vsi drugi pa so bili neprenehoma razposlani na vse strani. Najimenternejši oddelki so imeli povelje preiskovati ušiške grape in ti so živeli nekako v neprestani vojni, zakaj razbojniška krdela, ki so bila čisto zelo številna, so se silno upirala in marsikrat je bilo treba z njimi biti pravele bitke. Taki pohodi so trajali po več dni in tudi tednov. Manjše oddelke je odpravljala gospod Mihael tja do Braclava po novice k ordi in Dorošenku. Naloga teh oddelkov je bila, privesti ujetnike in jih torej loviti po stepah; drugi so hodili doli k Dnjestrud do Mohilova in Jampola, da bi vzdržali zvezo s poveljniki, ki so stali v teh mestih, drugi so privlačili vlaški strani, drugi so postavljali mostove in delali prejšnjo cesto.

Dežela, v kateri je vladalo tako znatno gibanje, se je polagoma pomirjevala. Kar je bilo mirnejših prebivalcev, manj zaljubljenih v razbojništvo, so se vračali počasi k opuščeni bivališču, sploščka prihujeno, pozneje pa vedno bolj smelo. V Hreptjov sam je prišlo nekaj židov obrtnikov; včasih je pogledal tja tudi imenitnejši armenski trgovec, vedno pogosteje pa so se oglašali kramarji. Zato je imel gospod Volodjovski pač utemeljeno nado, da če mu Bog in hetman dalje časa pustita poveljstvo, bodo te podivjane pokrajine časoma zadobile popolnoma drugo lice. Takrat so bili kajpak šele začetki, mnogo dela je še preostajalo. Ceste še niso bile varne; izropano ljudstvo je rajši držalo z roparji kakor z vojaštvom in se ob vsakem povodu zopet skrilo

v skalnate globeli; čez Dnjestrove vijuge so se čisto prekradla krdela, sestavljena iz Vlahov, Kozakov, Okrog, Tatarjev in bogve koga še; zagnala so se po deželi in napadala po tatarsko vasi in mesteca in grabila vse, kar se je grabiti dalo. Trenutno še ni bilo mogoče v teh krajih ne spustiti sablje iz rok ne muškete na žebelj obesiti, vendar začetek je bil že storjen in prihodnost se je napovedovala ugodno.

Najpazljiveje je bilo treba nastavljalati uho proti vzhodni strani. Od Dorošenkove drhali namreč in od čambulov, ki so mu bili v pomoč, so se vsak trenutek trgale večje ali manjše čete in prihajale v območje poljskih poveljstev, kjer so v okolici puščale in požigale. Ker pa so bila to krdela, ki so, vsaj na videz, delala na lastno roko, jih je mali poveljnik uničeval brez strahu, da bi zaradi tega prišla nad deželo večja burja; ni se pa zadovoljeval samo s tem, da jih je odbijal, ampak jih je še sam iskal v stepi tako učinkovito, da je časoma pristudil pohode tudi najprezrednejšim.

Medtem se je Baša udomačila v Hreptjovu kakor v svoji lastni hiši.

Neizmerno jo je veselilo tisto vojaško življenje, ki ga ni doslej še nikoli tako od blizu opazovala: gibanje, korakanje, vrnitve s pohodov, pogled na ujetnike. Tudi je napovedala Volodjovskemu, da se mora vsaj enega takega pohoda udeležiti. Medtem pa se je morala zadovoljiti s tem, da je včasih sedla na konjčka in v družbi svojega moža in gospoda Zagloba obiskovala hreptjovsko okolico. Lovili so na takih izletih lisce in droplje; včasih se je dvignil iz trav divji prašič in tekel na velike daljave — tedaj so ga pregonjali, in sicer Baša spredaj, kolikor je le mogla, takoj za hri, da bi prva prišla do zmuhne živali in ji sprožila svoj bandolet med rdeče oči.

Gospod Zagloba je najrajši lovil s sokoli, ki so jih imeli častniki nekaj prav izvrstnih s seboj.

(Dalle prih.)

1 Rastlita, mili gostje — množite se!

2 Naj žive, naj cvetol!

3 Množite.

4 Od zadaj osvetljen napis.

Skladišča

Ko smo v »Domoljubu« razpravljali o cenah pšenice, smo mimogrede tudi omenili zahtevo, naj bi se v pasivnih pokrajinah, med katere spada tudi naša Slovenija, zgradili silosi za vskladiščenje potrebnih pšeničnih zalog, da bi ne bili potem spomladi izročeni na milost in nemilost špekulacijam, kakor se je zgodilo to n. pr. letos.

Prav enako nujno je pa za našega kmeta tudi zidanje sadnih silosov (skladišč). Slovenija izvažja že zdaj letno nad 2000 vagonov priznane dobrega sadja in ker ni prav nobenega dvoma, da postaja dvig sadjereje naravnost življenjskega pomena za našega kmeta, moramo računati, da se bo ta številka v prihodnjih letih še stalno dvigala.

Pri kmetijskih pridelkih pa ne gre samo za množino, temveč je za kmeta prvenstvene važnosti tudi cena dotičnega pridelka. Za cene sta pa večkrat prav odločilne važnosti čas prodaje in množina blaga. Ker naš kmet nima lastnih, z vsemi potrebnimi napravami opremljenih skladišč za shranjevanje sadja, je seveda prisiljen, prodajati ga že neposredno po obiranju. Dalje naši sadjarji kot posamezniki tudi ne razpolagajo z velikimi množinami, dočim gre velikim inozemskim uvoznikom v veliki meri tudi za to, da nakupijo količine, ki gredo v mnogo milijonov. Končno je naš revni kmet navadno navezan tudi na to, da pride čim prej do gotovine, kar pa apet sili k prodaji prvemu, ki nekaj ponudi.

To so poleg drugih vzroki, da mi za naše sadje ne dobimo tistih vsot, ki bi jih lahko dobili. In čimbolj se bo naša sadjereja razvijala in dvigala, tem bolj bodo te težave

tudi prihajale do izraza in tem občutnejša bo naša škoda, ki ima vpliv na vse slovensko narodno gospodarstvo sploh, saj postaja sadje že danes, izvzemši leso, eden najvažnejših izvoznih pridelkov slovenskega kmetijstva.

Navedene težave odstranjujejo silosi. To so velika javna skladišča, ki omogočajo strokovnjaško vskladiščenje raznih pridelkov, v našem primeru torej sadja ter njih čiščenje in tipiziranje. Ze samo iz teh razlogov so torej silosi silno koristna naprava, ker v silosih blago brez škode lahko čaka na najugodnejšo priliko prodaje in tu se tudi zbera in pripravijo lahko tolike množine, da pritegnejo tudi največje inozemske uvoznike k resnemu zanimanju za naše blago. Končno bi imeli silosaj za našega kmeta še to veliko vrednost, da bi lahko pri njih dobil precejšen del vrednosti vskladiščenega blaga tako v gotovini na račun in bi potem za ostanek lahko počakal do resnične prodaje blaga. Pa niti tega ne smemo omalovaževati, da bi dobila naša dežela samo po silosih pri velikih inozemskih uvoznikih tisti ugled, ki je dandanes neobhodno potreben.

Ti in še drugi razlogi so našo vladu prisilili, da je začela misliti na zidavo silosov. Lansko poletje je izšla uredba, ki to stvar ureja tako, da je bila ustanovljena posebna »Privilegirana delniška družba za silose« z glavnico 220 milij. din. Od te glavnice podpišejo država in razni državni gospodarski zavodi sami 200 milij., ostanek je pa potem pripuščen raznim samoupravnim telesom in združenim ustanovam. Družba zida silose, prevzema in oskrbuje vskladiščeno blago in daje nanj posojila do 75% njegove vrednosti

Preprosti dopisnik tam nekje od Škofje Loke nam je poslal »pesmico«, ki naj sledi:

Slava „Domoljubu“

Vse družine ga poznajo,
hodi dolgo let med nje,
»Domoljub« poškatlajo
fantje, ženske in mošje.

Truden po vsakdanjem delu
tam pod lipico sedi,
v roko »Domoljub« vzame,
v njem koristno vse dobi.

Zre v vse dele domovine,
opazuje celi svet,
prave cene vse živine
že prinaša mnogo let.

Z gnilo robo nazadnjaki
se vsak teden pilajo...
vsi slovenski vzor-možaki
»Domoljub« čitajo.

in posreduje pri trgovini, ne sme pa trgoviti sama.

Upravni odbor je kmalu po svoji ustanovitvi sestavil tudi nekaj program svojega dela za bližnjo prihodnost. Naša kmetijska zbornica je predlagala za Slovenijo postavitev treh silosov, in sicer: 1. zbirnega sadnega silosa v Mariboru; 2. zbirnega žitnega silosa v Ljubljani; 3. potrošnega žitnega silosa pri Ljubljani.

Upravni odbor družbe je vzel v naša dva sadna silosa, in sicer v Mariboru in v Ljubljani, navzlic temu, da v ljubljanskem območju trenutno sadjarstvo še ni na toliki višini, da bi bil tu silos že nujno potreben, pač je pa mnogo nujnejši potrošni žitni silos, ki bi nedvomno jako ugodno vplival na zmetnejske cene našega krušnega žita.

Družba zahteva od občin, kjer bi omenjene silose postavila, brezplačno potrebo zemljišče. Prizadete mestne občine pa niso voljne tega pogoja izpolniti in zato je zadeva zaenkrat zastala. Slovenski kmet se nad takim postopanjem in nerazumevanjem prizadetih mestnih občin upravičeno razburja. Silos bi bili v neizmerno korist tudi prebivalstvu dotičnih mest samih, ker bi bistveno blazili ceno potrebščin in jamčili za brezhibno kakovost blaga. Slovenski kmet — ki mestne občine tudi pri davkih opira, zato upravičeno zahteva, da v postev prihajajoča mesta pomagajo uresničiti prizadevanja Kmečke zbornice, ki gredo za tem, da dobi Slovenija takoj zgoraj navedena dva silosa, v najbližnji bodočnosti pa še ostala dva. E

NOVI GROBOVI

n Potem pa pride sedba. Na Viču so pokopali posestnico Ivano Oblak roj. Skander. — V Trbovljah je umrla Vorošakova mama, mati znanega urarja. — V St. Rupertu na Dolenskem je preminula Marija Frelih rojena Majcen. — Pri Sv. Juriju ob Taboru je odšel v večnost 71 letni Leopold Jesenič. — V Preski je zapustila žalostno dolino Helena Marinko roj. Jereb. — V Sodražici so spremlili k večnemu počitku trgovca Ivana Levstka. — V Vičavi pri Ptuju je odšel po večno platilo župnik Stefan Beljak. — V Ljubljani so umrli: 13 letni Janez Janežič, krojaški mojster Viktor Perpar, znani zlatar 80 letni Ludvik Cerne in strojevodja drž. železnice Anton Brocetičnik. Naj počivajo v miru!

blagoslovom in z ljudskimi petjem in ob 10 slovenske sv. maše z blagoslovom. Popoldne v nedeljo ob 4 liturgije z blagoslovom. V soboto, dne 19. in v nedeljo, dne 20. avg. 1939 zvečer po avemariji bo čiščenje sv. Rešnjega Telesa in liturgije z blagoslovom. Tudi sv. zakramente bodo romarji lahko prejeli na dan sv. Roka in v nedeljo. Vsi najljubšeje vabljene.

Celjski okraj. Kakor kažejo poročila in tozadnji podatki, bomo imeli v našem okraju dobro sadno letino. Jabolka kažejo dobro, hruške prav dobro, češnje in olive prav dobro. Letotako so prav dobro obrodile češnje, ponekod celo odlično. Tudi pri orehih se kažejo prav dobri ali celo odlični izgledi. Žal so se izgledi za jabolka od spomladi precej poslabšali, ker so ista močno odpadla. — Sejmi v celjskem okraju bodo: 12. na god sv. Klare v St. Juriju pri Celju.

Tuščice pri Kamniku. V nedeljo, 13. avgusta ob 3 popoldne bo priredilo tukajšnje »Prosvetno društvo« temboło z bogatimi dobitki. — Razveseljevala nas bo priznana gasilska godba iz Stranj. Vljudo vabljene!

Mirna peč. Minulo nedeljo se je pri jutranji mali postitvi od misnopske župnije g. kaplan Petrič Anton, ki je s škof. dekretom prestavljen v Mengol. lase g. A. Petriča bo zapisano v kroniko naše župnije o prav svetilih bratani. Kot vzornu dušni pastir je osem let vadržal in prenašal ne manjše napore kaplanske službe obsežne misnopske župnije. Vselej se je spovednice, o smehom na obrazu je prihajal k otrokom v šolo in k mladini v društveno dvorano. Nihče se ni slišel v ospredju, častna mesta je odlikoval povod je hotel biti nepopadljiv, zato je pa s tihim in osebnostnim delom res izredno veliko storil za duhovni in materialni podvig misnopske fars. Naj mu bo za vse pohitrovalno dela, a katerim je hotel Mirni peč koristiti. Bog bogat plačnik G. Petriča bo pri njegovem vzornem duhovniškem delu, tako smo vsi prepričani, sebeški blagoslov sprejel tudi na novem službenem mestu. Za novega kaplana v Mirni peči je imenovan sonenški duhovnik g. Kristijan Stelbčar; upamo, da se bo dobro počutil med nami. Tudi no-

vevm gospodu želimo veliko božjega blagoslova na prvem kaplanskem mestu.

V Dravogradu se dela betonaki most čez Nerajčico pri M. Lahini, za kar nam je g. poslanec dr. Koce izposloval 30.000 din. Z mostom bo morala biti dvignjena tudi pot, kar bo velike vrednosti za vasi Knežina, Belči vrh in M. Lahina, ker im doslej vsako večje deževje pot prehlja. — V kratkem se prične prepotrebna regulacija Turušnice, kar bo že to jesen dalo občanom raskitka nad 100.000 din. — Tudi moderna sadno sušilnico dobimo še ta ovesec, dasi ona ne bo zadostovala, pa bo vsaj služila za vzorec. — Preteklo nedeljo smo imeli občni zbor Hranilnice in posojilnice, na katerem se je ugotovilo, da je naša raziskovna lmsko leto izplačala prav veliko vlog, tako da je upravičeno, da v vlagatelji zagnane vrnejo. Trje člani načelstva. Murnik Miha. Kocijan Ivan in Hrvat Jurij, ki so poskrbeli za izvolitev naslednikov, naj dobe javno zahvalo za dolgoletno in ne-sebično delo pri načelstvu.

Sv. Lenart nad Škofjo Loko. Naša fara leži precej visoko v bratih. Zato tudi marsikdo misli, da pri nas prosvetno delo popolnoma počiva. Da pa to ni res, dokazuje naša nova društvena dvorana, katero je sedanjí odbor z velikim trudom in gnojnim stroški zgradil. Otvoritev in blagoslovitev te dvorane bo 20. avgusta 1939. Prireditelj bo celodnevna s slededim sporedom: Popoldne ob 10 sv. maša, po sv. mali blagoslovitev dvorane. Popoldne ob 3 poudravní govor, petje mešanega zbora, slavnostni govor, ki ga bo govoril g. poslanec Ivan Dolenc, po govoru ljudska igra »Ljudi Golice« in prosta zabava s kaviro počito in arečolovom. Pri popoldanskem sporedu sodelnije selška godba. Priateži katoliške prosvete podprite nas s svojim obiskom!

★

Urednik prosi dopisnike, da dopise pravilno pošiljajo, ker je urejevanje lista zaključeno že v torek jutraj. Dopisi, ki so oddani v ponedeljek na pošto, pridejo navadno prepozno. Točko v pojavnih posameznih dopisnikih, da se bo nepotrebnost jara.

Blagoslovitev prosvetnega prapora v Izlakah

Kakor smo pred kratkim že poročali, se vsi dne 20. avgusta t. l. pod pokroviteljstvom predsednika senata gospoda dr. Antona Korošca v Izlakah velika celodnevna prireditev: blagoslovitev novega prosvetnega prapora, ki mu kumujeta naš rojak g. minister Snaj in ga. Anica Jesenškova. Na ta veliki praznik vladno vabimo vsa bratska društva in vse nam naklonjeno občinstvo. Vsa društva prosimo, da pridejo s svojimi zastavami. Naj ne ostane doma nobeden kroj in nobena narodna noša. Vse naj pride v Izlake, da čimbolj mogočno manifestiramo za naša katoliška načela in da čimbolj slovesno pozdravimo v Izlakah našega visokega pokrovitelja dr. Antona Korošca in hotra g. ministra Franca Snoja in vse druge oddelke, ki se bodo naše prireditve udeležili. Vsa društva in vsi udeleženci, ki pridejo z vlaki, naj gredo od doma že s prvimi vlaki. S postaje Zagorje odpeljejo reditelji vse udeležence na skupno zbirališče na zagorski stadion. Iz zagorskega stadiona krene sprevod na Izlake točno ob pol 8. Vsa društva in udeleženci, ki pridejo v Izlake po veliki cesti in od drugod, opozarjamo, naj bodo vsaj do pol 8 zjutraj na skupnem zbirališču na Izlakah pred Zadrugnim domom. Društva prosimo, da čimprej prijavijo število udeležencev.

Sprevod: ob pol 10 sprejem gostov na Drganizi: ob 10 sprevod, nato sv. maša na prostem in blagoslovitev novega prapora. Po blagoslovitvi zabijanje žebeljčkov in govori. Ob 12 razhod in kosilo. Ob 3 litanije v domači cerkvi; ob 4 javni telovadni nastop. Igra društvena godba iz Domžal. Med sv. mašo bo skupno ljudsko petje. Vljudo vabljeni!

✱

Gorani Logatec. FO in Dekliški krožek v Gor. Logatcu vljudo vabita vse prijatelje naših katoliških organizacij k javnemu nastopu, ki bo v nedeljo 13. avgusta v parku. Ob pol 3 bo sprevod v cerkev k litanijam, ob 4 pa telovadba s sodelovanjem dolnjelogaške godbe, nato pa lepa, pošena zabava. Naša mladina bo ta dan pokazala, da njen dveletni trud ni zaman, četudi se je morala v velikini težkočini boriti za svoje uspehe.

RADIO LJUBLJANA

Program Radio-Ljubljane od 10. avgusta do 17. avgusta 1939

Četrtek, 10. avgusta. 20.10 Slovenščina za Slovence — 20.30 Koncert godbe 40 p. p. Triglav. — 22.15 Narodne pesmi poje Kvarlet sester Stritar. — Petek, 11. avgusta. 20.10 Zenska ura: V življenju zaznamovani — 21.15 Akademski pevski kvintet — Sobota, 12. avgusta. 18 Harmonika solo — 18.40 Razvoj in spreminjanje čustev — 20 Poročila o zunanjih politiki — 20.30 Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaške Slatine — Nedelja, 13. avgusta. 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve — 9.45 Verski govor — 12.10 Milan Stanle igra na harmonika — 17 Kmetijska ura: O kmečkem socialnem zavarovanju — 20.30 Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaške Slatine. — Ponedeljek, 14. avgusta. 19.30 Zanimivosti — 20.10 Zastrupljenje pri obratih in po obratih. — Torek, 15. avgusta. 8.30 Reportaža gasilskega sprevoda — 10 Prenos službe božje s Kongresnega trga — Začetek slavnostnega zborovanja — 15 Prenos iz stadiona: Nastop ob gasilskem kongresu — 17 Kmet. ura: Važnost in pomen kmetijskega knjigovodstva — 17.30 Koncert godbe »Sorač, Medvode — 20 Operetni večer — 22.15 Duet harmonik — Sreda, 16. avgusta. 18.45 Studentovski napevi — 20.10 Zgodovinski razvoj narodno-obrambne dela med Slovenci — 20.30 Tamburaški orkester.

Časper je v mestu ujel besedo fenomen ter si dal nje pomen razložiti. Prišel v domaćo gostilno je hotel fantom ta čuden pojem besede razložiti, kar pa ni šlo gladko. »Vidite tamle oni osat, kompavo. To se ni nikak fenomen. Pa recimo, da vidite na kompavi škrljanka sedeti in peti. Tudi to se ni noben fenomen. In če bi se tam v bližini pasel občinski junec, tudi to ne bi bil fenomen. Toda če bi junec sedel na oni kompavi ter pel kot škrljance, vidite, to bi bil fenomen.«

CELO LETO MOŠT (šira)

lahko trajno pripravite iz grozdja, kakor tudi vse sadne sokove
Brez kakih aparatov! Brez izgube časa! Brez strokovnega znanja!
s pomočjo **NIPAKOMBINA A/II.**

Odlična iznajdba današnje znanosti! Enostavno! Poceni! Higijensko!
Odobril Ministrstvo poljedelstva.

Pojasnila in cenik pošlje brezplačno. **RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ul. 1.**

Kako ravnaj s prijatelji

1. Bodi previden pri izbiri svojih prijateljev. Nikogar ne imenuj svojega prijatelja, dokler ga dobro ne poznaš.
2. Dobro preudari, preden se pričneš s kom tiskati. Za tikanjem sledi navadno domačnost v medsebojnem obnašanju, zato pa mnogokrat prepri in sovraštvo.
3. Prijateljstvo med dvema mladima človekoma raznih spolov je zelo redko, navadno se za tem imenom skrivajo drugi nameni. Upoštevaj to!
4. Prijateljstvo brez medsebojnega spoštovanja je neiskreno. Vodi se torej do svojih prijateljev dostojno!
5. Ne vzbujaj s svojim ravnanjem pri svojih prijateljih nikdar domneve, da ti tudi prijatelj toliko veča, kolikor ima.
6. Govori svojim prijateljem vedno resnico. Ni pa vedno unesno, da jim poveš vso resnico.
7. Ne pravi nobenemu prijatelju svojih tajnosti. Morda bi jih kdaj, ko se bo več tvoj prijatelj, uporabil v tvojo škodo. Ne ponižuj se pred prijatelji z opravičevanjem drugih.
8. Povej prijatelju vse svoje slabosti in hibe, boj pa se govoriti o njegovih, ker ti najbrž ne bo hvaležen.
9. Ne posojaj nikdar prijatelju denarja, temveč mu ga podari, če moreš in če je potreben. Nobena stvar ne uniči prijateljstva tako naglo, kot če postaneš upnik in dolжник.
10. Pravega prijatelja pa spoznaš šele — v nesreči.

Čudne navade.

V Indiji ni nič izrednega, če kdo naleti sredi cestnega križišča na malo svetilko, poleg nje pa sadje, razne vrste živež in denar. Sorodniki kake bolne osebe napravijo tako v pričakovanju, da kdor vzame te stvari, odvzame bolniku tudi bolezen.

Drug običaj je ta, da premožnemu bolniku, ko ta že umira, privedejo vola ter v roko potisnejo volovski rep, češ da gre tako duša umrlega v vola. Nato vola izpuste na svobodo. Take vole nazivljejo Brahma voli in jih smatrajo za svete.

Anzele je prišel na pošto ter hotel oddati brzojavko. Ker pa je bil naslovljenec daleč proč od pošte, kamor je bil brzojav namenjen, je poštarica zahtevala še pristojbino za sela. »Ne, tega pa ne plačam,« se je protivil Anzele, »le kar odpošljite brzojavko, jaz jim bom pa pisal, naj gredo ponjo na pošto.«

Tovarna verig d. d.

Lesce pri Bledu oddelek za pluge

izdeluje najmodernejše jeklene pluge, okopalnike, osipalnice in izorače za krompir, njivske in travniške brane. Kmetovalec, zapomni si: njive obdelaš z najmanjšim trdom le, če orješ z Lesce plugom. — Naročila pošlji na:

Lesce plugi, Ljubljana, Sv. Petra c. 20

Zahtevajte v vseh javnih lokalih najboljši dnevnik »SLOVENE«!

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zadruga z neomejenim jamsvom

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6
v lastni palači

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše
Nove in stare vloge,
ki so v celoti vsak
čas izplačljive

obrestuje po **4%;** proti odpovedi po **5%**

